

Návrh na změnu využití nemovité kulturní památky v Bystřici pod Hostýnem

Veronika Krampotová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Krampotová**
Osobní číslo: **M160119**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh na změnu využití nemovité kulturní památky
v Bystřici pod Hostýnem**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte teoretické přístupy k ochraně nemovitých kulturních památek v EU a UNESCO.
- Popište současné koncepce, přístupy a legislativu k ochraně nemovitého kulturního dědictví a jeho využití v ČR.

II. Praktická část

- Podejte analýzu stavu a využití nemovitých památek na území města Bystřice pod Hostýnem.
- S příslušnými aktéry realizujte a vyhodnoťte semistrukturované rozhovory vztahující se k využití vybraných nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem.
- Navrhněte způsob, postup a financování změny využití vybrané kulturní památky na území města Bystřice pod Hostýnem.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DOSTÁL, Petr a Jitka ČERNÁ. Marketingové řízení památkových objektů. Praha: Ekopress, 2014, 195 s. ISBN 978-80-87865-14-9.
HORÁK, Petr a Vratislav NEJEDLÝ. Základní pojmy v péči o kulturní dědictví. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013, 50 s. ISBN 978-80-7395-716-2.
PETZET, Michael a Jukka JOKILEHTO. Péče o kulturní dědictví v Evropě: texty. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013, 80 s. ISBN 978-80-7395-720-9.
PROVAZŇKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
RIZZO, Ilde a Anna MIGNOSA. Handbook on the Economics of Cultural Heritage. Cheltenham: Edward Elgar, 2013, 640 s. ISBN 978-1-78254-748-8.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **14. prosince 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2019**

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá vymezením teoretických a legislativních přístupů k ochraně nemovitých kulturních památek. Zabývá se tedy kulturním dědictvím a památkovou péčí, jenž je povinností, kterou si uvědomuje každé civilizované společenství. Cílem práce je navrhnout projekt na změnu využití vybrané nemovité kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem. V rámci praktické části bylo formou semistrukturovaných rozhovorů zjištěn stav a současné využití vybraných nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem. Hlavním výstupem práce je návrh projektu, kterým je navrženo komunitní centrum, pomocí něž je možné zajistit zkvalitnění životních podmínek a sociálních služeb. Místo realizace projektu bylo vybráno na základě polohy a doporučení od pověřené osoby z Oddělení strategického plánování a projektového řízení městského úřadu.

Klíčová slova:

kulturní dědictví, kulturní památky, památkové péče, projekt, Bystřice pod Hostýnem.

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the definition of theoretical and legislative approaches to the protection of immovable cultural monuments. Which means it deals with cultural heritage and heritage care, which is an obligation that every civilized community is aware of. The purpose of the thesis is to propose a project; to change the use of selected immovable cultural monument in the area of the city of Bystřice pod Hostýnem. In the practical part, the state and the current use of selected immovable cultural monuments in the area of Bystřice pod Hostýnem were found in semi-structured interviews. The main output of the work is a project proposal, which is a proposed community center, through which it is possible to ensure the improvement of living conditions and social services. The location of the project was selected based on the position and recommendations of the authorized person from the Department of Strategic Planning and Project Management of the Municipal Authority.

Keywords:

cultural heritage, cultural monument, heritage care, project, Bystřice pod Hostýnem.

Poděkování patří především vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph.D., ráda bych tímto způsobem poděkovala za jeho odborné vedení práce, připomínky, cenné rady poskytované v průběhu jejího zpracování a v neposlední řadě za věnovaný čas. Další poděkování patří vybraným aktérům rozhovorů za jejich čas a poskytnuté informace.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 POJEM KULTURA	13
1.1 LOKÁLNÍ KULTURA	13
1.1.1 Složky hmotné a nehmotné lokální kultury	13
1.1.1.1 Skupina stavebních kulturních památek	14
1.1.1.2 Ostatní prvky lokální hmotné kultury	14
1.1.2 Účastníci lokální kultury	15
2 PAMÁTKOVÁ PÉČE A VYUŽITÍ KULTURNÍCH PAMÁTEK	16
2.1 ROLE UNESCO V OCHRANĚ NEMOVITÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.....	16
2.1.1 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.....	16
2.1.1.1 Seznam světového kulturního a přírodního dědictví	17
2.1.1.2 Památky UNESCO v ČR	18
2.1.2 Výbor světového dědictví	18
2.1.2.1 Příklady významných institucí v oblasti památkové péče na mezinárodní úrovni	18
2.2 ZPŮSOBY VYUŽITÍ NEMOVITÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A JEHO OCHRANA V EU	19
2.3 PŘÍSTUPY K PAMÁTKOVÉ PÉČI V RÁMCI OCHRANY KULTURNÍHO DĚDICTVÍ NA ÚZEMÍ ČR.....	20
2.4 KULTURNÍ POLITIKA VE SFĚŘE OCHRANY NEMOVITÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ V ČR.....	21
3 NEMOVITÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ A JEHO OCHRANA V ČR	22
3.1 PŘÍSTUPY K OCHRANĚ NEMOVITÉHO DĚDICTVÍ V ČR	22
3.1.1 Památkový fond	22
3.1.2 Kulturní památky	23
3.1.2.1 Prohlášení kulturní památky a zrušení památkové ochrany	23
3.1.2.2 Ústřední seznam kulturních památek České republiky.....	23
3.1.3 Národní kulturní památky	24
3.1.4 Památkově chráněná území.....	24
3.1.4.1 Památková rezervace	24
3.1.4.2 Ochranná pásma.....	25
3.2 POVINNOSTI PLYNOUCÍ VLASTNÍKOVI KULTURNÍCH PAMÁTEK	25
3.3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC PAMÁTKOVÉ PÉČE V ČR	26
3.4 VYMEZENÍ PŮSOBNOSTI ORGÁNŮ PAMÁTKOVÉ PÉČE.....	27
3.4.1 Ministerstvo kultury České republiky	28
3.4.2 Odborná organizace státní památkové péče	28
3.4.3 Památková inspekce	29
3.4.4 Krajský úřad	29
3.4.5 Obecní úřad obce s rozšířenou působností.....	30
3.4.6 Další organizace oblasti památkové péče v České republice.....	31
4 KULTURNÍ PAMÁTKY A JEJICH FINANCOVÁNÍ	32

4.1	MINISTERSTVO KULTURY ČR.....	32
4.2	PROSTŘEDKY ZE ZLÍNSKÉHO KRAJE	33
4.3	DALŠÍ MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ KULTURNÍCH PAMÁTEK.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST		35
5	ANALÝZA STAVU A VYUŽITÍ NEMOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK NA ÚZEMÍ MĚSTA BYSTRICE POD HOSTÝNEM.....	36
5.1	OBECNÝ POPIS MĚSTA BYSTRICE POD HOSTÝNEM.....	36
5.2	NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY NA ÚZEMÍ BYSTRICE POD HOSTÝNEM	37
5.2.1	Sakrální a funerální památky na území Bystřice pod Hostýnem	38
5.2.2	Panská sídla	39
5.2.3	Městská a lidová architektura.....	40
5.2.4	Ostatní památky	42
5.2.5	Vyhodnocení	43
5.3	ZÁMEK BYSTRICE POD HOSTÝNEM	43
5.3.1	Historie Zámku Bystřice pod Hostýnem.....	43
5.3.2	Členění areálu zámku	44
5.3.3	Současné využití Zámku	45
5.4	VÝVOJ NÁVŠTĚVNOSTI A CEN VSTUPNÉHO ZÁMKU V LETECH 2015-2018	47
5.4.1	Krátkodobé výstavy	47
5.4.1.1	Rok 2015.....	47
5.4.1.2	Rok 2016.....	48
5.4.1.3	Rok 2017.....	49
5.4.1.4	Rok 2018.....	50
5.4.1.5	Návštěvnost krátkodobých výstav	51
5.4.2	Dlouhodobé výstavy.....	51
5.4.2.1	Expozice Historický ohýbaný nábytek	51
5.4.2.2	Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století 54	
5.4.2.3	Expozice napoleonských vojáků.....	55
5.4.2.4	Prohlídkový okruh	56
5.4.2.5	Cestování v čase s obyvateli zámku	57
5.4.2.6	Návštěvnost dlouhodobých expozic	58
6	VÝSLEDKY ROZHOVORŮ S VYBRANÝMI AKTÉRY OCHRANY NEMOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK NA ÚZEMÍ MĚSTA BYSTRICE POD HOSTÝNEM.....	59
6.1	ODDĚLENÍ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ	59
6.2	ODBOR CESTOVNÍHO RUCHU A KULTURY	62
6.3	VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	64
7	NÁVRH PROJEKTU ZMĚNY VYUŽITÍ NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY V BYSTRICI POD HOSTÝNEM	65
7.1	ZÁKLADNÍ POPIS NÁVRHU PROJEKTU.....	65
7.2	FINANCOVÁNÍ NÁVRHU PROJEKTU	67
7.3	CÍL NÁVRHU PROJEKTU	68
7.4	POSTUP NÁVRHU PROJEKTU.....	68
7.4.1	Časová náročnost určitých náplní jednotlivých fází návrhu projektu.....	69

7.5	PŘÍNOSY NÁVRHU PROJEKTU	69
7.6	RIZIKA NÁVRHU PROJEKTU.....	70
7.7	CÍLOVÁ SKUPINA NÁVRHU PROJEKTU	71
ZÁVĚR	72
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	73
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	78
SEZNAM OBRÁZKŮ	79
SEZNAM TABULEK	80
SEZNAM PŘÍLOH	82

ÚVOD

Bakalářská práce nabízí pohled na problematiku památkové péče, jenž je povinností, kterou si uvědomuje každá civilizovaná společnost. Cílem památkové péče je uchování kulturních hodnot památek i následujícím generacím. Památková péče je v rámci práce vymezena prioritně k nemovitým kulturním památkám. Z hlediska kulturně cestovního ruchu přispívají právě nemovité kulturní památky k rozvoji obce, a také k uchování původní identity obcí, která souvisí s jejich historickým vývojem.

U účastníků cestovního ruchu vzrůstá zájem o poznání života původních obyvatel, tedy mnoho z nich si přeje poznat kulturní i historické památky a významná místa původních obyvatel, chtějí navštěvovat místa s jedinečnou autentičností, nakupovat tradiční produkty lidových řemesel a umění. S tímto faktem souvisí i důvod, proč bylo zvoleno téma práce „Návrh na změnu využití nemovité kulturní památky v Bystřici pod Hostýnem“ tedy zpracování práce přispělo k obohacení rozvoje obce v rámci zlepšení kvality života obyvatel z pohledu začleňování sociálně i zdravotně znevýhodněných skupin.

V bakalářské práci budou představeny všechny nemovité kulturní památky evidované na území města Bystřice pod Hostýnem, což povede k možnému zatraktivnění a rozvoji cestovního ruchu v Bystřici pod Hostýnem, jelikož bude prostřednictvím práce poskytnut výčet všech památek nacházejících se na daném území a tematické mapy s jejich polohou.

Cílem práce je navrhnout projekt na změnu využití nemovité kulturní památky na základě analýzy využití nemovitých kulturních památek nacházejících se na území Bystřice pod Hostýnem. Analýza proběhne na základě rozhovorů s vybranými aktéry města Bystřice pod Hostýnem. Prostřednictvím projektu bude zabezpečeno využití památky, která si uchová svou kulturní hodnotu a její nově navržené využití přispěje ke zlepšení již zmíněných životních podmínek a zvýšení návštěvnosti památky.

Předpokládaným přínosem práce je uvědomění si členů společnosti, jaké bohatství nám zanechali předkové prostřednictvím kulturních památek.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

V návaznosti na uvedená východiska v úvodu práce byl vymezen hlavní cíl a dílčí cíle potřebné pro jeho dosažení. Hlavním cílem bakalářské práce je zpracování návrhu na změnu využití nemovité kulturní památky na předem definovaném území, tato památka byla zvolena na základě výsledků provedené analýzy současného stavu a využití nemovitých kulturních památek v Bystřici pod Hostýnem, také v souvislosti s výsledky rozhovorů s vybranými aktéry.

Prvním dílčím cílem je provedení literární rešerše pramenů zabývajících se problematikou památkové péče, ochranou kulturních památek na území ČR a EU či ochranou nemovitých kulturních památek prostřednictvím UNESCO. Dalším dílčím cílem je vypracování analýzy současného stavu a využití nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem na základě jejichž výsledků jsou vytvořeny tematické mapy. Tematické mapy jsou dále rozděleny dle druhu jednotlivých památek. V rámci tohoto dílčího cíle došlo ke kvalitativnímu výzkumu prostřednictvím rozhovorů s vybranými aktéry. Posledním stanoveným dílčím cílem mé bakalářské práce je zpracování návrhu projektu na základě zhodnocení analýzy a rozhovorů týkajících se využití nemovitých kulturních památek, prostřednictvím nichž je možné zvolit místo realizace projektu.

Pro dosažení stanovených dílčích cílů jsou využity tyto metody.

Literární rešerše – prostřednictvím literární rešerše došlo v rámci teoretické části k vymezení pojmů týkajících se problematiky práce. Došlo tedy k průzkumu literárních pramenů a zpracování teoretických poznatků. Bylo využito literárních zdrojů či zdrojů internetových.

Analýza – pomocí této metody došlo v rámci praktické části práce k vyhodnocení stavu a využití nemovitých kulturních památek. Ústřední dokumenty jsou vyhodnocovány na základě obsahové analýzy textu.

Tematická kartografie – tato metoda byla využita v rámci praktické části při tvorbě tematických map. Tematické mapy zobrazují na podkladní obecné geografické mapě určité socioekonomické jevy na základě jednoduchého vyjádření. Výstupem této metody jsou tematické mapy nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem.

Semistrukturovaný rozhovor – jedná se o metodu kvalitativního výzkumu. Semistrukturovaný rozhovor je složen z předem připravených otázek, které nemají danou pevnou

strukturu, může dojít ke změně jejich pořadí v rámci rozhovoru či k doplňujícím otázkám. Metoda byla využita k dosažení dílčího cíle prostřednictvím rozhovorů s vybranými aktéry k získání poznatků o aktuálním využití a stavu vybraných nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJEM KULTURA

Dle Heřmanové (Patočka a Heřmanová, 2008, s. 47) je možné pojem kultura chápat jako společenský proces či určitý jev, který je složitého charakteru a stále se vyvíjí, slouží k vzdělávání jedinců a sociálních skupin, dále je tento proces či jev specifický jistým lidským výtvořem. Kulturu je také možno definovat jako soubor hodnot, norem, chování, znalostí, dovedností. Pojem kultura bývá často spojován s určitým společenstvím, s čímž souvisí vzdělávací funkce kultury. Pomocí kultury je možné regulovat sociální život společenství či zajišťovat jeho soudržnost. Nyní je obvykle pojem kultura spojován s etikou, estetikou, politikou či náboženstvím, tedy s určitými duchovními aktivitami a útvary, které mají konkrétní myšlenku. Pilný kulturu označil jako důležitýho činitele ze života občanské společnosti (Peková, Pilný a Jerman, 2012, s. 296).

Kultura je tvořena jednotlivými složkami, které jsou nehmotné a hmotné, dále kulturní krajinou, kulturními jevy či procesy a šířiteli (Heřmanová a Chromý, 2009, s. 181).

1.1 Lokální kultura

K definici lokální kultury nám napomáhá její název, z něhož je zřejmé, že má spojitost k určitému místu. Heřmanová vymezuje pojem lokální kultury, jakožto specifickou subkulturu, která má vázanost k určitému malému územnímu společenství. Lokální kulturu tvoří materiální a nemateriální složky, dále zvyklosti, folklór a další. V neposlední řadě můžeme lokální kulturu dělit podle místa výskytu, s čímž se váže označení pojmem venkovská či městská lokální kultura (Patočka a Heřmanová, 2008, s. 63).

1.1.1 Složky hmotné a nehmotné lokální kultury

V podmínkách České republiky můžeme **hmotné** složky **lokální kultury** rozlišit do dvou skupin:

- *Skupina stavebních kulturních památek,*
- *Ostatní prvky lokální hmotné kultury* (Heřmanová a Patočka, 2008, s. 63).

Zatímco do složek **nehmotné lokální kultury** řadíme spíše tzv. „*neviditelné prvky*“, tyto prvky představuje především způsob života na daném území, tradiční zvyky či síla náboženského a spolkového života.

Na jejich pomyslné hranici se nachází tradiční gastronomie nebo tradiční výrobní postupy (Heřmanová a Patočka, 2008, s. 64).

1.1.1.1 Skupina stavebních kulturních památek

Do skupiny stavebních kulturních památek řadíme následující prvky lokální kultury:

- **Lidová architektura:** představuje charakteristické uspořádání zemědělských usedlostí a venkovských obydlí, také použití určitých kombinací stavebních materiálů, charakteristické tvary, velikost a tvar oken, výšku a členění domů, půdorysy sídel a další. Její ochrana může probíhat v rámci vesnické památkové rezervace či jako skanzenu.
- **Sakrální památky:** různé kláštery, kostely, chrámy, baziliky, fary, katedrály, dále i kříže, boží muka, zvonice, kapličky či křížové cesty a další.
- **Funerální památky:** zde řadíme hřbitovy, hrobky, kostnice a další.
- **Městská architektura:** má podobu měšťanských domů, nejcennějších staveb v historických částech měst (radnice, městské brány, věže a další). Pro jejich ochranu jsou prohlašovány za městské památkové rezervace či městské památkové zóny.
- **Panská sídla:** tvrze, hrady, zámky, zříceniny, panské dvory, paláce, lovecké záměčky, hospodářské budovy a jiné.
- **Technické a vojenské památky:** zde řadíme památky či soubory, které mají současně historickou i technologickou hodnotu. Technické památky: mlýnice, kovárny, továrny, důlní zařízení, vodárny, mosty, rozhledny a další. Vojenské památky: bunkry, katakomby a další (Heřmanová a Patočka, 2008, s. 67-73).

1.1.1.2 Ostatní prvky lokální hmotné kultury

Mezi ostatní prvky lokální hmotné kultury řadíme následující prvky:

- **Umělecké, uměleckořemeslné a ostatní drobné památky:** jsou jimi samostatné hmotné objekty nebo doplňky ke stavbám, připomínající způsob života či významnou událost.
- **Drobné artefakty:** pod pojmem drobné artefakty si můžeme představit hmotné předměty, které byly vytvořeny lidskou činností a mají vztah k lokální kultuře. Jsou jimi například dobová kamna či historický nábytek.
- **Kulturní krajina v rámci lokální kultury:** představuje určité uspořádání a využití krajiny, které vzniklo na základě jejího přizpůsobování potřebám člověka, tedy

přeměnu z přírodní krajiny do kulturní krajiny. Jedná se o různé staré cesty, kamenné zídky, studánky, obětiště, meze, lidská sídla a jiné.

- **Historické zahrady, parky a arboreta:** tyto hmotné prvky lokální kultury můžeme řadit pod kulturní krajinu, jelikož zahrady a parky se obvykle nacházejí ve městech nebo u historických objektů.
- **Archeologické památky:** můžeme vymezit, jako základy budov, rotund či svatýň, pohřebiště, mohyly a další.
- **Genofond flóry a fauny:** nejčastěji staré druhy rostlin, které se zde dříve hojně vyskytovaly.
- **Kulturní infrastruktura území:** budovy, které slouží jako místo, kde mohou probíhat různé kulturní akce, jsou jimi sokolovny, místní knihovny, hospody a další.
- **Kulturní organizace a instituce a jejich materiální zázemí:** jedná se o budovy, které mohou svým posláním naplňovat lokální kulturu na daném území, například školy, obecní úřady či fary (Heřmanová a Patočka, 2008, s. 74-9).

1.1.2 Účastníci lokální kultury

Podoba lokální kultury je závislá na kvalitě sociálního prostředí v daném místě, odvíjí se od vzdělanosti, tradic, historického kontextu a dalších měkkých podmínek. Právě zmiňovaná kvalita sociálního prostředí v dané lokalitě se také přizpůsobuje tomu, zda se v daném místě nachází i hmotné kulturní dědictví, tedy nemovité památky. Mezi účastníky lokální kultury řadíme obyvatele obce, chataře, místní umělce, instituce veřejné správy a ostatní.

Dalšími účastníky lokální kultury na základě sociologického výzkumu jsou dle Heřmanové i různé zájmové organizace (dobrovolní hasiči, sokol a další), oficiálně zaregistrovaná vlastivědně orientované sdružení občanů, nadace se zájmem ochrany či zviditelnění kulturních památek, ale i zájmové kroužky (pěvecké kroužky, amatérské divadelní sbory), které vznikají nejčastěji v místních školách, aby napomohly zachování či obnovení místních tradic (Heřmanová a Patočka, 2008, s. 82-3).

2 PAMÁTKOVÁ PÉČE A VYUŽITÍ KULTURNÍCH PAMÁTEK

Památkovou péčí definoval Horák, jako snahu jejímž základem je ochránit památky, za účelem udržení jejich hodnot. Dále Horák uvádí, že právě památková péče by měla být povinností civilizované společnosti, jenž si uvědomuje důsledky plynoucí z poničení památek. Stát vykonává dohled nad kulturními památkami, jenž chápeme jako památkovou péči (Horák a Nejedlý, 2013, s. 13-17).

2.1 Role UNESCO v ochraně nemovitého kulturního dědictví

Označení zkratkou UNESCO se ujalo i v České republice, celý název v angličtině zní the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, na první pohled je jasné, že zkratku tvoří začáteční písmena slov. Český předklad názvu je Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (Historie UNESCO, ©2019).

UNESCO vzniklo díky Úmluvě, prostřednictvím níž byla úmluva zřízena. Úmluva je velmi často nazývána Ústavou UNESCO či Konstitučním aktem. Úmluva byla sjednána v Londýně na konferenci dne 4. listopadu 1946, kde byl vyjádřen souhlas s mezinárodní Úmluvou prvními dvaceti členskými státy, platnosti nabyla 16. listopadu 1946. Vznik je také spojován se zkušenostmi po skončení 2. světové války, jejíž následky přispěly ke konání, aby bylo podobným neštěstím zabráněno (Historie UNESCO, ©2019).

Působnost můžeme rozdělit do čtyř tematických oblastí, kterými jsou komunikace a informace, vzdělání, věda a kultura – do kultury řadíme světové dědictví (Kučová, 2009, s.15).

2.1.1 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Na 17. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1972 byla přijata Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která se stala jednou z nejvýznamnějších smluv UNESCO, to z hlediska známosti i úspěšnosti. Úmluva se snaží zabezpečit, aby členské státy braly jako povinnost kooperaci při chránění kulturního dědictví pro jeho uchování i následujícím generacím. Všechny státy, které Úmluvu přijaly se snaží zabezpečit úsilí vlastními zdroji. Velmi častá je situace, že zdroje nejsou dostatečné, to z ekonomický či technickovědecký podmínek, při nastání této situace mohou využít mezinárodní pomoci. Povinnosti, které státům vznikly:

- zabezpečit si politiku, kterou se podaří propojit život společnosti s kulturním a přírodním dědictvím,

- u kulturního a přírodního dědictví se jedná o snahu o ochranu, označení a zhodnocení, kterou uchovají dědictví i pro další generace a pomoci dalším státům při dosahování tohoto poslání,
- pomocí vědeckotechnických studií, výzkumu a metod práce zabránovat hrozbám, které mohou nastat v souvislosti s ohrožením kulturního dědictví,
- povinností je i zahrnutí ochrany dědictví do plánovacích programů,
- na svém území zajistit službu pro ochranu kulturního a přírodního dědictví, která bude pomocí svých zaměstnanců a dostupných prostředků apelovat na prezentaci a udržení,
- povinností je pravidelné podávání informací Výboru světového dědictví o realizaci Úmluvy, kde zahrnují i informaci o aktuální situaci jejich statků, a další (Kučová, 2009, s. 29-32).

V České republice nalezneme Úmluvu o ochraně světového kulturního dědictví, jako součást Sbírký zákonů č. 159/1991 Sb. (Tuháček a Jelínková, 2009, s. 257).

2.1.1.1 Seznam světového kulturního a přírodního dědictví

Úmluvou je sestavován také Seznam světového dědictví, zde jsou zapisovány památky na jejichž zapsání se shodl Výbor na zasedání, jedná se o památky, které jsou svou hodnotou nenahraditelné, ať už byly vytvořeny člověkem či přírodou a společnost se dohoda na úsilí jejich mezinárodní ochrany (Rizzo a Mignosa, 2013, s. 152). Pomocí Seznamu podléhají památky celosvětové ochraně, nezáleží na politické situaci v zemi, kde se daná památka nachází s čímž souvisí myšlenka, že památky, které jsou zapsány na Seznamu patří nám všem, proto se zástupci Výboru usnáší, jak s nimi co nejlépe nakládat. (Kučová, 2009, s.53). V roce 2019 je na Seznamu světového dědictví vedeno 1092 památek a to 845 kulturního charakteru (Word Heritage List, ©2019).

Zvláštním seznamem souvisejícím se Seznamem světového dědictví je Seznam světového dědictví v nebezpečí, který také definovala Úmluva, zde nalezneme památky, které jsou zapsány v Seznamu kulturního dědictví, ale jsou ohrožovány problémem, který můžeme specifikovat (poškození materiálu, pozbyl své historické původnosti, může být poškozen ozbrojeným konfliktem, který propukl v jeho okolí) (Kučová, 2009, s. 91-92).

2.1.1.2 Památky UNESCO v ČR

Mezi zakládající členy organizace UNESCO patřila i Československá republika, po rozpadu byla Česká republika dne 1.1.1993 byla přijata, jako samostatný člen a ve stejný den rozhodnutí nabylo účinnosti. Dále byla automaticky zařazena do všech úmluv, kde vystupovalo rozpadlé Československo (Kučová, 2009, s.17).

V seznamu UNESCO se nachází 12 památek z České republiky, jedná se o památky kulturního dědictví, Česká republika zatím nemá v seznamu UNESCO ani jednu památku charakteru přírodního dědictví. V souvislosti s místem realizace návrhu projektu není na seznamu vedena žádná památka (Krob, 2007, 5-6).

2.1.2 Výbor světového dědictví

Úmluvou vznikl Výbor světového dědictví, ten je tvořen 21 zástupci členských států úmluvy, každé dva roky probíhají na Valném shromáždění volby, kde proběhne volba nových zástupců, volí se vždy stejný počet zástupců, jako počet těch, kterým v daném období končí jejich mandát (doba mandátu je stanovena na 6 let, však státy se dohodly na čtyřletém trvání, aby byla možná větší rotace). Za jednotlivé členské státy to mohou být osoby, které se orientují v problematice kulturního a přírodního dědictví. Jednou ročně proběhne zasedání Výboru světového dědictví, jehož průběh probíhá podle Jednacího řádu, v průběhu zasedání se zabývají spousta témat (například rozpočet, otázky týkající se Seznamu světového dědictví a další). Úkoly, kterými se musí Výbor prioritně zabývat jsou staveny v Úmluvě, mezi úkoly patří například sestavování Seznamu světového dědictví a sledování stavu zapsaných památek. Také musí řešit, jak je možno, co nejvýhodněji využívat Fond světového dědictví (Kučová, 2009, s. 35-36).

2.1.2.1 Příklady významných institucí v oblasti památkové péče na mezinárodní úrovni

Jako další organizace působící v památkové péči na mezinárodní úrovni uvádí Kučera následující organizace, jedná se o poradní organizace Výboru světového dědictví (Heřmanová a Chromý, 2009, s. 166-167):

- **Mezinárodní centrum pro studium ochrany a restaurování kulturních statků**
– **ICCROM**: tato organizace byla založena v roce 1959 v Říme, jedná se o celosvětovou mezivládní organizaci, která sdružuje více než 125 států a prioritně se zabývá ochranou a nehmotného i hmotného kulturního dědictví. Snaží se zlepšovat

kvalitu památkové péče, a to třeba vzděláváním odborníků či pomocí poskytování informací o důležitosti ochrany kulturního dědictví.

- **Mezinárodní rada pro památky a sídla – ICOMOS:** týká se odborníků zabývajících se památkovou péčí anebo ochranou kulturního dědictví, tito odborníci se sdružují právě do této celosvětové nevládní organizace. Mezinárodní rada pro památky a sídla již od roku 1982 každoročně zajišťuje průběh tzv. Mezinárodního dnu památek a sídel, konajícího se 18. dubna a určitou tematikou. Vznik ICOMOS je spojován s Benátskou chartou (Petzet, 2013, s. 9).
- **Světová unie pro ochranu přírody – IUCN:** dříve Mezinárodní unie pro ochranu přírody a přírodních zdrojů, jedná se o největší a nejdůležitější organizaci pro chránění přírody. Tato organizace byla založena v roce 1948 a sídlí ve Švýcarsku. Prioritní snahou je povzbuzovat a podporovat subjekty po celém světě k ochraně a zajímání se o přírodu, také se snaží, aby přírodní zdroje byly udržitelné a spravedlivě užívány (Kučová, 2009, s. 45).
- V kompetenci Výboru světového kulturního dědictví je **i možnost využít pomoci** někoho, kdo má přijatelnou odbornou kvalifikaci k příslušným projektům a programům, může se jednat o nevládní, národní či mezinárodní organizace (Kučová, 2009, s. 47).

2.2 Způsoby využití nemovitého kulturního dědictví a jeho ochrana v EU

V rámci Evropské unie je možné konstatovat, že památky jsou využívány především k vzdělávání, jelikož mají svou hodnotu (například uměleckou) pomáhají chápat široké veřejnosti vývoj daného území, pomocí čehož širokou veřejnost obohacují (Dostál a Černá, 2014, s. 25).

Hodnotu kulturních památek si uvědomují všechny členské země, avšak k jejich ochraně se staví každá jinak. Evropská unie se snaží napomáhat zvýšení zájmu o kulturní dědictví např. následujícími akcemi.

Evropský rok kulturního dědictví 2018

Evropský rok kulturního dědictví proběhl v roce 2018, jehož hlavním cílem bylo podnítit lidi k poznávání evropského dědictví. Proběhly akce, to jak evropského, národního, regionálního a místního charakteru, pomocí nichž byla realizována snaha k představení

kulturního dědictví široké veřejnosti s čím bylo spojeno začlenění lidí do péče o kulturní dědictví (Evropský rok kulturního dědictví 2018, [2017]).

Evropské hlavní město kultury

Tento titul je propůjčen vždy na jeden rok členskému městu Evropské unie. Bývá propůjčen jednomu či více městům, které po celý rok představují Evropě svůj kulturní život a rozvoj. V České republice měla toto označení jako první Praha v roce 2000, v roce 2015 se stala nositelem tohoto titulu Plzeň. Další město z ČR bude tímto titulem označeno v roce 2028 (Evropské hlavní město kultury, 2019).

Europeana Collections

Europeana Collections je projekt od Evropské komise, byl spuštěn v roce 2008 po velkých přípravách. Na tomto portálu můžeme vidět až přes 50 milionů položek v digitální podobě, může se jednat o knihy, umělecká díla, hudbu a další. Tímto portálem došlo k přiblížení nemovitého kulturního dědictví Evropy občanům, jelikož mohou sledovat různé umělecké trendy či slohy z domova (Vítejte v Europeana Collections, 2019).

2.3 Přístupy k památkové péči v rámci ochrany kulturního dědictví na území ČR

Dle Hájka (2005, s. 19) je právě památková péče jedním z nejmladších oborů. Z hlediska historie docházelo k vývoji památkové péče již od 15 století, kdežto snaha o uchování předmětů pocházejících z minulosti i pro generace budoucí je zakořeněna už v antice. Památková péče, jakožto jeden z uznávaných oborů vznikla v 18. století, v této době začalo formování památkové péče ve většině vyspělých evropských zemích, která si uchovala 3 prioritní úkoly dodnes. Jedná se o:

- zkoumání a rozpoznání hodnot památek, které je v obecném zájmu zachovat i pro budoucí generace,
- hledání možností, jak o ně pečovat,
- dále jakým způsobem je možno z popularizovat či prezentovat památky a v neposlední řadě, jak zajistit jejich zpřístupnění veřejnosti, aby mohla vidět jejich památkovou hodnotu (Vývoj a současné principy památkové péče, 2019).

Jedná se tedy o jeden z nejmladších oborů, který se neustále vyvíjí, jelikož neustále přijímá další poznatky z vědních či technických oborů a také se snaží reagovat na vývoj společnosti

s čímž souvisí reakce na změnu dobové architektury a umění v čase (Hájek, 2005, s. 19-20). Nyní je pro památkovou péči charakteristická snaha o rozšiřování jejího pole působnosti, která odráží postupnou změnu zájmu společnosti o její minulost. Původně se památková péče soustředila prioritně na hrady, zámky, katedrály, avšak postupem času začala ochraňovat tyto skvosty také pomocí chráněných území (památkové rezervace, památkové zóny). V čase se proměnila i péče o památky, v 19. století bylo snahou zachovat tu nejstarší část památky, probíhalo očišťování památky od novějších slohových úprav. V 20. století se jednalo o konzervaci, postupné odkrývání vývoje památky až k nekompromisnímu modernismu všech úprav. Dnešní památková péče se snaží hledat a nalézt řešení pro každou památku individuálně, u každé se snaží přihlídnout k její hodnotě a charakteru. Funguje v interakci s živou funkcí památek, nezbytností trvale udržitelného rozvoje měst a krajín, také se snaží přesvědčivě komunikovat s veřejností pro zajištění veřejného zájmu chránit tyto památky (Vývoj a současní principy památkové péče, 2019).

2.4 Kulturní politika ve sféře ochrany nemovitého kulturního dědictví v ČR

Kulturní politika vychází z vládních strategických dokumentů, součástí kulturní politiky je i památková péče, avšak je zajišťována mezirezortně. Památková péče jakožto součást kulturní politiky se dotýká Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství v případech zabývajících se plošným programem obnovy. V případě Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva práce a sociálních věcí se jedná o využití kulturních památek, dále Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z pohledu vnímání a vzdělávání památkové péče. Státní kulturní politiku garantuje Ministerstvo kultury ČR, protože je kulturní politika důležitým aspektem i pro rozvoj krajů a obcí je zde zpracována formou strategických dokumentů (na základě strategických dokumentů je možné provádět kulturní politiku s určitým zaměřením) (Pek, 2007, s. 39).

Státní kulturní politika na léta 2015-2020 s výhledem do roku 2020 je zpracována do 6 částí, které se zabývají jednotlivými činnostmi, které pomohou k jejímu rozvoji a udržení (Státní kulturní politika na léta 2015-2020 s výhledem do roku 2025, 2014).

3 NEMOVITÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ A JEHO OCHRANA V ČR

Nyní se dostáváme k vymezení pojmu kulturní dědictví. Pro jeho vymezení je důležité podotknout, že právě kulturní dědictví se prioritně zabývá památkami. Pojem památka definoval Horák (2013, s. 11-12) jako předmět kulturního dědictví, tento předmět má památkovou hodnotu a je složkou památkového fondu. Pro pochopení definice je důležité si uvědomit, že památková hodnota je něco, co se snažíme památkovou péčí uchovat i pro generace, které přijdou po nás. Může se jednat o historickou i uměleckou hodnotu nebo o stáří dané památky. Dle Heřmanové (Patočka a Heřmanová, 2008, s. 50) lze chápat kulturní dědictví jako soubor nehmotných a hmotných hodnot. Může se jednat o různá díla či kulturní vztahy, které mají svůj původ v minulosti, díky jejich vzniku zasahují hodnoty kulturního dědictví i do současnosti.

Pek uvádí velmi zajímavý a pravdivý poznatek, památka není ničím, co by se zde vyskytlo na základě vzácnosti. Památka nebývá samostatným objektem, vždy má určité vztahy, bez kterých by nebyla památkou (Pek, 2007, s. 20).

S tím souvisí i fakt, že spousta věcí má hodnotu báze kulturně-historické či má charakter kulturní památky, ale ne všem věcem poskytujeme ochranu dle zákona o státní památkové péči (Varvařovský, 2012, s. 12).

3.1 Přístupy k ochraně nemovitého dědictví v ČR

Ochrana nemovitého dědictví na území České republiky probíhá prostřednictvím prohlášení za kulturní památku či národní kulturní památku. Tyto památky jsou obsaženy v památkovém fondu. Pokud jsou již objekty prohlášeny za kulturní památku je v rámci ochrany jejich jedinečnosti potřeba chránit i jejich okolí, tedy vznikají ochranná pásma, městské památkové rezervace nebo vesnické památkové zóny, což jsou takzvaně plošně chráněná území (Česko, 1987). Tyto pojmy jsou blíže popsány a vysvětleny v následující části práce.

3.1.1 Památkový fond

Pod pojmem památkový fond je možné si představit soubor cenných historických předmětů, které jsou nositeli národní a kulturní identity a nacházejí se na území České republiky. Jedná se o předměty uměleckého a historického charakteru, jsou jimi kulturní památky movité i nemovité či památkově chráněná území. Je v celospolečenském zájmu chránit tyto

předměty bez ohledu na jejich vlastnictví. Ty nejcennější objekty z památkového fondu jsou pod ochranou státu, jako kulturní památky. Je evidováno na 40 tisíc nemovitých kulturních památek a přes 49 tisíc movitých kulturních památek (Památkový fond, [2019]).

3.1.2 Kulturní památky

Kulturní památkou může být věc hmotného nebo nehmotného charakteru, případně jejich soubor. Kulturní památky se jimi stávají na základě prohlášení od Ministerstva kultury ČR. V rámci **nemovitých kulturních památek** si můžeme představit stavby, pozemky či historická díla, které mají svou historickou cenu a splňují podmínku, že mají pevný základ spojený se zemí. Jedná se o hrady, zámky, kaple, městské domy, kříže a dalších (Nemovité památky, [2019]).

Movité kulturní památky představují např. umělecká či sochařská díla, hudební památky a další. Jejich evidence je vedena kartotékou, ale i online databází, která není veřejnosti přístupná, mohou ji využít vlastníci, úředníci či další osoby pokud prokáží, že seznam potřebují využít v rámci určitého úkolu. Seznam není veřejný z důvodu zamezení možnosti odcizení (Movité památky, [2019]).

3.1.2.1 Prohlášení kulturní památky a zrušení památkové ochrany

Kulturní památka, jak movitá, tak i nemovitá se stává kulturní památkou po rozhodnutí Ministerstva kultury ve správním řízení, jak již bylo zmíněno v předchozí části práce. Ministerstvo kultury rozhoduje na základě návrhu o prohlášení za kulturní památku, tento návrh může podat kdokoli. Nastane-li situace, že navrhovatelem není vlastník, tak vlastníkovi vznikne právo se vyjádřit k návrhu, pro jeho informovanost bývá písemně informován Ministerstvem kultury. Dotčenými orgány při tomto jednání bývají místně příslušné orgány, tedy krajský či obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Zrušení památkové ochrany kulturní památky se odráží od návrhu oprávněných navrhovatelů a pouze na základě mimořádně závažných důvodů. Navrhovatelem může být vlastník kulturní památky, ministerstvo kultury a osoba, která je schopna prokázat zrušením památkové ochrany právní zájem (Tuháček a Jelínková, 2009, s. 259).

3.1.2.2 Ústřední seznam kulturních památek České republiky

Ústřední seznam kulturních památek je spravován Národním památkovým ústavem a slouží, jako evidence kulturních památek. Zde, jsou památky zapsány pod rejstříkovými

čísla. Přidělená rejstříková čísla jednotlivým evidovaným památkám jsou specifická, tedy každé z nich je určeno konkrétní evidované památce. Údaje z tohoto seznamu jsou veřejně dohledatelné, seznam je veden jak v listinné podobě, tak i digitální online databázi tzv. Památkovém katalogu. Kulturní památky ať movité či nemovité prohlašuje kulturní památkou Ministerstvo kultury ČR, na základě tohoto prohlášení jsou vedeny v Ústředním seznamu (Lochmannová, 2017, s. 98).

Nyní je seznamem chráněno zhruba 40 tisíc nemovitých kulturních památek, movité kulturní památky jsou také na seznamu evidovány, je jich zde vedeno také přes 40 tisíc (Nemovité památky, [2019]).

Seznam ohrožených kulturních památek: Do Seznamu ohrožených nemovitých kulturních památek ředíme památky, které i přestože má spousta lidí povědomí o hodnotě a významu kulturních památek stále chátrají. Na území České republiky nalezneme více než 40 tisíc chátrajících památek, přes 700 památek je zapsáno právě do Seznamu ohrožených nemovitých kulturních památek. Seznam vede Národní památkový ústav a pravidelně jej aktualizuje a doplňuje, jedná se tedy o stále otevřený seznam (Lochmannová, 2017, s. 96).

3.1.3 Národní kulturní památky

Za národní kulturní památky bývají označeny ty památky, které jsou součástí nejvýznamnějšího jmění státu. Prohlášení za národní kulturní památku se od prohlášení za kulturní památku liší tím, že právě národní kulturní památky získávají svůj status formou nařízení vlády. Nařízení vlády jakožto podzákonný právní předpis je zveřejňován ve Sbírce zákonů (Varvařovský, 2012, s. 14).

3.1.4 Památkově chráněná území

Památkově chráněná území budou vymezena v souvislosti s nemovitými kulturními památkami na dvě možnosti ochrany, to na:

3.1.4.1 Památková rezervace

Památkovou rezervací je označováno území, kde se nachází minimálně dvě nemovité kulturní památky. Tyto památky musí mít spojitost s charakterem a prostředím daného území. Vláda svým nařízením prohlašuje památkové rezervace, tyto nařízení jsou pak uveřejněny ve Sbírce zákonů.

S památkovou rezervací se pojí Plány ochrany, kde jsou stanoveny podmínky pro péči o nemovitosti v rámci památkových rezervací. Plány památkové ochrany mají povahu opatření obecné povahy, vydávány jsou krajskými úřady, ale v okruhu území hlavního města je vydává Magistrát hlavního města Prahy. Je možné jej vydat nejdéle na 10 let (Varvařovský, 2012, s.15).

3.1.4.2 Ochranná pásma

V rámci ochrany před nežádoucími vlivy (obzvláště stavební činnost, která je na daném místě nevhodná, protože může snížit hodnotu památky) se vymezují kolem nemovitých kulturních památek, národních kulturních památek, památkových rezervací tzv. ochranná pásma. Ochranné pásmo vzniká vyhlášením od příslušného orgánu státní památkové péče ve správním řízení, ten vydá územní rozhodnutí o ochranném pásmu, kde nalezneme rozsah chráněného území a podmínky k jeho ochraně (Varvařovský, 2012, s.15).

3.2 Povinnosti plynoucí vlastníkovu kulturních památek

Je zákonem stanovená povinnost každému vlastníkovu kulturní památky o ně pečovat na vlastní náklady, tedy udržovat je v dobrém stavu s čímž souvisí jejich ochrana před možným poškozením, znehodnocením či odcizením. Vlastník má také stanovenou povinnost využívat památky tak, aby nedošlo k poškození jejich památkové hodnoty, významu či technického stavu (Lochmannová, 2017, s. 99).

Pokud má vlastník kulturní památky v úmyslu ji jakýmkoliv způsobem měnit (např. využití či změna vlastnictví) je povinen tento záměr oznámit NPÚ, to vždy do 30 dnů od uskutečnění dané události. Pokud dojde k převodu vlastnického práva je bývalý majitel povinen obohatit nového majitele o fakt, že se jedná o kulturní památku. Při nastání ohrožení či poškození památky musí jej neprodleně oznámit vlastník obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (v případě národní památky je povinen tuto skutečnost hlásit krajskému úřadu, při nemovité kulturní památce je povinen oznámit situaci i stavebnímu úřadu), po oznámení si vlastník vyčkává na rozhodnutí pro postup k odstranění problému. Změny ve využití musí vlastník taktéž oznamovat stejným orgánům, jakožto v případě ohrožení nebo poškození. Pro správné vymezení pojmu obnova kulturních památek je možné si jej představit jako údržbu, rekonstrukci či restaurování, tato činnost je proveditelná na základě tzv. závazného stanoviska vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, které se vydává po vyjádření NPÚ (Tuháček a Jelínková, 2009, s. 260).

Nastane-li situace, že vlastník kulturní památky neplní dle zákona stanovené povinnosti a prioritně péči o kulturní památku, ochranu, údržbu je v kompetenci NPÚ vydat tzv. nápravné opatření, ve kterém je stanovena lhůta pro nápravu. V případě nemovité kulturní památky, u níž vlastník zanedbává své povinnosti a tato památka není zahrnuta ve státním majetku může jej stát vyvlastnit, pokud je to ve společenském zájmu a není-li možné se dohodnout s vlastníkem na obchodu. Nachází-li se ve stavu ohrožení nemovitá kulturní památka může zasáhnout i obec k její nápravě po podání oznámení stavebnímu úřadu (Tuháček a Jelínková, 2009, s. 261).

Pro shrnutí předchozí části je ochrana kulturních památek vykonávána prostřednictvím zákona, kde jsou vymezeny povinnosti plynoucí vlastníkovu a pravomoci orgánů státu.

3.3 Legislativní rámec památkové péče v ČR

Památkovou péčí se na území České republiky se prioritně zabývá zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči (Pek, 2007, s. 41). Úplný název zákona zní: *Zákon České národní rady o státní památkové péči*. Tento zákon pochází ze dne 30. března 1987, kdy se na jeho schválení usnesla Česká národní rada, platnosti nabyl dne 13.4.1987 a účinnosti dne 1.1.1988 (Česko, 1987). Obsah zákona je rozdělen do šesti částí. **První část** zákona o památkové péči uvádí základní ustanovení, vymezuje hlavní účel zákona. Dále, co si představit pod pojmem kulturní památka i to, že památky mohou být hmotného a nehmotného charakteru. Také, jak probíhá prohlášení věci či objektu za kulturní památky s čímž souvisí i popis evidence památek a popsání, jak probíhá zrušení již prohlášené památky, dále vymezuje i plány pro ochranu památkových zón a rezervací, v první části zákona nalezneme i jejich vymezení. **Druhá část** je zaměřena na péči o kulturní památky. Vymezuje, jaké povinnosti mají vlastníci, či jak obnovovat kulturní památky s čímž souvisí restaurování a další. **Třetí část** je zaměřena na archeologické výzkumy a nálezy. Ve **čtvrté části** nalezneme vymezení orgánů a organizací státní památkové péče, které jsou uvedeny v následující části práce. Přestupky se zabývá **část pátá**, jsou zde vymezeny, jak pro fyzické osoby, tak i právnické. V **šesté části** nalezneme ustanovení společná a závěrečná, kde jsou uvedeny další vyhlášky zřízení v souvislosti s tímto zákonem (Česko, 1987). S tímto zákonem souvisí vyhláška č. 66/1988 Sb., podle níž se provádí zákon o státní památkové péči (Česko, 1988).

Před zákonem o státní památkové péči platil na území České republiky zákon č. 22/1958 Sb. o kulturních památkách, který byl zrušen ke dni účinnosti aktuálního zákona (Česko, 1987).

Dále se památkovou péčí zabývá i zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, již z názvu vyplívá, že je zaměřen na zahraniční obchod a vývoz předmětů kulturní hodnoty i jejich vymezení a prodejem těchto předmětů (Právní předpisy a mezinárodní dokumenty, 2019).

Zákon č. 101/2001 Sb. o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků také souvisí s památkovou péčí, protože se zabývá vyvezenými památkami z našeho území či jiného členského státu EU s čímž souvisí informace, že právě v tomto zákoně jsou zahrnuty související předpisy Evropské unie (Právní předpisy a mezinárodní dokumenty, 2019).

Pro správné vydefinování legislativního rámce památkové péče na území ČR zahrnutí i Mezinárodních úmluv. Mezi tyto úmluvy patří Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která je popsána v předešlé části práce. Dalším mezinárodním dokumentem zabývající se památkovou péčí je Haagská úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu, tento dokument je zahrnut ve vyhlášce č. 94/1958 Sb. o Úmluvě na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu a Protokolu k této úmluvě, jedná se o vyhlášku ministra zahraničních věcí, zde nalezneme vymezení ochrany, přepravy, personálu a další vymezení týkající se úmluvy (Právní předpisy a mezinárodní dokumenty, 2019).

3.4 Vymezení působnosti orgánů památkové péče

Orgány a organizací státní památkové péče se zabývá část čtvrtá zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči, zde nalezneme vymezení jednotlivých orgánů. Úřady, které se zabývají výkonem památkové péče jsou nazývány orgány státní památkové péče. Nejvýše postaveným úřadem památkové péče je Ministerstvo kultury ČR, na regionální úrovni vykonávají památkovou péči jednotlivé krajské úřady a dále vykonávají památkovou péči na místní úrovni obecní úřady s rozšířenou působností. Mezi orgány památkové péče spadá jeden speciální orgán pro kontrolu památkové péče, tím je Památková inspekce (Tuháček, Jelínková, 2015, s. 261).

3.4.1 Ministerstvo kultury České republiky

Dle Káni (2014, s. 235-236) je Ministerstvo kultury ČR hlavním orgánem památkové péče, což si můžeme potvrdit zákonem o státní památkové péči, který uvádí, že: „*Ministerstvo kultury je ústředním orgánem státní správy pro kulturní památky v České republice.*“ (Česko, 1987). Na úseku kultury je hlavním orgánem státní správy a ústředním orgánem státní správy pro následující oblasti, týkající se: kulturních památek, umění a kulturně-výchovné činnosti, muzejnictví a knihovnictví, věci náboženské a církevních společností, periodického i neperiodického tisku, televizního a rozhlasového vysílání, také vedení fondů v oblasti kultury a další.

Ministerstvo kultury ČR se zabývá přípravou koncepce rozvoje kultury, restaurováním kulturních památek, správou umělecké a kulturní činnosti a řadou dalších. Do správy Ministerstva kultury také patří administrativa finančních fondů, které se využívají pro udržení kulturních aktivit a uměleckých. Mezi orgány, které Ministerstvo kultury řídí spadají výkonné orgány Ministerstva kultury, Národní památkový ústav a Památková inspekce (Káňa, 2014, s. 236)

Ministerstvo kultury je oprávněno prohlásit předmět či objekt za kulturní památku, do jeho kompetence také spadá vyhlásování památkových zón (Tuháček a Jelínková, 2015, s. 261).

3.4.2 Odborná organizace státní památkové péče

Odbornou organizací státní památkové péče dle zákona o státní památkové péči pojednává o nynějším Národním památkovém ústavu. Národní památkový ústav tak, jak jen známe v dnešní podobě vznikl 1.1.2003 na základě zákona o státní památkové péči, ale historie jeho vývoje sahá až do 18. století. NPÚ má celostátní působnost a formu příspěvkové organizace, kterou vede Ministerstvo kultury ČR.

Cíl, který Národní památkový ústav má můžeme dělit na dvě prioritní části činností. První část činnosti se zabývá usměrňování péče o památky a chráněná území, také se souvisejícím výzkumem a vývojem v této oblasti. Druhá část činností směřuje převážně k hradům a zámku, které má Národní památkový ústav ve své správě (památky ve vlastnictví státu) a souvisí s péčí k zpřístupnění.

Územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu nalezneme v jednotlivých krajích, na pracovištích nalezneme specializované odborníky, jejichž pomoc je bezplatná, obvykle se jedná o poradenství pro vlastníky kulturních památek. Do služeb Národního

památkového ústavu patří i poradenství při opravě památek, archeologické výzkumy, památková databáze a další (NPÚ jako instituce, 2019).

Národní památkový ústav je z hlediska organizačního členění rozdělen na:

- **Generální ředitelství:** reguluje působnost NPÚ, můžeme tedy říci, že řídí celou činnost Národního památkového ústavu s čímž souvisí, že památkáři (odborní pracovníci) dohlíží a vykonávají péči o kulturní památky, také vedou kolegy působících na jednotlivých Územních pracovištích,
- **Územní odborná pracoviště:** snaží se přiblížit kulturní dědictví společnosti, poskytují bezúplatnou pomoc při rekonstrukci nebo restaurování, čímž zároveň provádějí odborný dozor, do činnosti Územních odborných pracovišť spadá i dokumentace, poznávání i odborná péče související s kulturními památkami či památkovým územím,
- **Územní památkové správy:** obstarávají správu hradů a zámků, jedná se o ty hrady a zámky, které vlastní stát a Národní památkový ústav o ně pečují. V republice máme 4 sídla ÚPS – V Praze, Českých Budějovicích, Kroměříži a na Sychrově (Lochmannová, 2017, s 96).

3.4.3 Památková inspekce

Památková inspekce se prioritně zabývá dohledem nad zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a nad dalšími předpisy, které byly vydány v souvislosti s tímto zákonem. Můžeme tedy říci, že Památková inspekce hlídá, zda činnosti vykonávané dalšími subjekty jsou v souladu se zákonem, zabývá se tedy ústředním dozorem. Náplní ústředního dozoru Památkové inspekce jsou činnosti, které souvisí s obnovou a ochranou kulturních památek. Památková inspekce pro uskutečnění svého poslání spolupracuje především s jednotlivými orgány památkové péče (Lochmannová, 2017, s. 95). Nastane-li situace, že Památková inspekce zjistí nedostatky v souvislosti s památkovou péčí vyžaduje nápravu či odstranění, kompetencí Památkové inspekce je i udělit pokutu dle paragrafu 27 již zmiňovaného zákona (Česko, 1987). Památková inspekce je zřizována Ministerstvem kultury (Tuček a Jelínková, 2015, s. 262).

3.4.4 Krajský úřad

Zákon o památkové péči v paragrafu 28 uvádí, že „*Krajský úřad metodicky řídí výkon státní památkové péče v kraji.*“ (Česko, 1987). Krajské úřady se zabývají úkoly, které souvisí

s péčí o kulturní památky, ale pouze s těmi úkoly v jejichž souvislosti nerozhoduje Vláda nebo Ministerstvo kultury České republiky, také hlídá dodržování zákona o památkové péči a předpisů vydaných pro jeho provedení na území své působnosti. Krajský úřad má ve své kompetenci vydávání závazných stanovisek souvisejících s obnovou národních kulturních památek, pokud je na jeho území národní kulturní památka v obnově vykonává dozor nad obnovou památky a zabývá se dalšími úkoly, které mu ukládá zákon o památkové péči. Nastane-li situace, kdy na území daného kraje je nepředpokládaný archeologický nález rozhoduje o jeho zabezpečení (Tuháček a Jelínková, 2015, s. 261).

Správu kultury na jednotlivých krajských úřadech nalezneme obvykle v oddělení kultury, toto oddělení se věnuje pozornost občanům a jejich kulturním potřebám, také zaznamenává činnosti a stavy divadel, knihoven a dalších. Na jednotlivých úřadech nemusí být správa kultury vykonávaná jen oddělením kultury, ale můžeme na úřadech najít i oddělení památkové péče, toto oddělení se stará o seznam kulturních památek na samosprávném území daného kraje a také vypracovává koncepce rozvoje státní památkové péče v příslušném kraji (Lochmannová, 2017, s. 96).

3.4.5 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Jedná se o orgán státní památkové péče, vykonávající správu kultury s místní působností (Tuháček a Jelínková, 2009, s. 261). Obce s rozšířenou působností začaly vykonávat tuto činnost od 1. ledna 2003, kdyby byly zrušeny okresní úřady. Zahájení tohoto výkonu na obecních úřadech je spojeno s druhou fází územní reformy, kdy vzniklo 205 Obcí s rozšířenou působností podle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností (Provažníková, 2015, s. 25). Obecní úřad obce s rozšířenou působností má ve své kompetenci vydávání závazných stanovisek, které vedou k obnově kulturních památek a plánování prací na nemovitostech, které nejsou kulturními památkami, ale nalezneme je v památkové zóně, památkových rezervacích. Obecní úřad také řídí označování nemovitých kulturních památek, deskou, na které je uvedeno, že se jedná o kulturní památku a dále i velkým státním znakem. Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává uvedené činnosti jen pokud dle zákona o státní památkové péči, tato činnosti nespadá pod výkon jiného orgánu památkové péče (Tuháček a Jelínková, 2009, s. 261).

Výkon v rámci památkové péče na úrovni obce s rozšířenou působností podléhá kontrole krajského úřadu. Paragraf 30 Zákona o státní památkové péči nalezneme také vymezení

činností obce, ta může kontrolovat a pečovat o památky na jejím území (Česko, 1987). Na území České republiky můžeme sledovat, že malé obce zastávají důležitou roli, což u sousedních zemích tak viditelné není. Tento fakt prohlubuje hojný výskyt kulturních památek právě na území obcí, také dodržování tradic z hlediska nemotného kulturního dědictví, které se nejvíce projevuje v obcích (Patočka a Heřmanová, 2009, s.166).

3.4.6 Další organizace oblasti památkové péče v České republice

Jako další příklady důležitých institucí působících v oblasti památkové péče uvádí Kučera (Heřmanová a Chromý, 2009, s. 166) následující příklady.

- **Archeologický ústav Akademie věd České republiky:** jedná se o instituci, kde se soustřeďuje nejvíce pracovníků právě z oboru archeologie v Čechách. Zaměřují se na získávání, co nejvíce informací pro studie o životě člověka a vývoji společnosti na území České republiky, to od paleolitu až po novověk.
- **Sdružení historických sídel Čechy, Moravy a Slezska:** je organizací sdružující obce, tyto obce mají historickou hodnotu jako celek či dílčí části nebo se na jejich území nachází nemovitá kulturní památka. K 1. 1. 2017 je v Sdružení historických měst Čech, Moravy a Slezska 212 členů celkem, z toho je 201 řádných členů a 11 přidružených.

4 KULTURNÍ PAMÁTKY A JEJICH FINANCOVÁNÍ

Péče o kulturní památky je finančně náročná, ať už se jedná o jejich opravu či údržbu, aby tyto činnosti mohly být uskutečněny je vhodné najít patřičný zdroj financování.

Financování kulturních památek probíhá prostřednictvím:

- vlastních zdrojů majitele památky,
- dotací poskytnutou Ministerstvem kultury ČR,
- dotací poskytnutou krajem či obcí,
- soukromých nadací,
- z fondů Evropské unie (Horáček, 2015, s.72).

Zákon o státní památkové péči ukládá vlastníkovu povinnost vlastními zdroji zabezpečovat uchování památky v dobrém stavu, tudíž ji musí chránit před možným ohrožením, poškozením a dále. Stát však zajišťuje vlastníkovu finanční pomoc jako kompetenci, omezení jeho vlastnických práv. Pro splnění této podmínky uvedené v zákoně hledá vlastník možné zdroje financování, na které má nárok a souvisí se zamýšlenou činností (Česko, 1987).

V následující části práce jsou vymezeny jen určité zdroje financování. Jedná se o zdroje financování, jenž je možné využít v rámci zamýšleného projektu v praktické části práce.

4.1 Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo kultury ČR je zákonem oprávněno vydat příspěvek ze státního rozpočtu na obnovu kulturních památek, pokud se jedná o společenský zájem na zachování kulturní památky. Ministerstvo kultury má aktuálně 8 specializovaných programů na obnovu kulturních památek. Program restaurování movitých kulturních památek není zahrnut, jelikož se netýká tématu práce (Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019).

Havarijní program

Pomocí Havarijního programu se dostává finanční pomoci nemovitých kulturních památek, které jsou v těžkém havarijním stavu. Jedná se o památky, které na základě poničení mohou přijít o svou kulturní hodnotu, programem mohou zafinancovat novou střechu, aby do budovy nezatékalo a nehrozilo její zřícení či poničení výmalby, nebo restaurátorské práce a další. Finanční prostředky Havarijního programu přerozděluje Ministerstvo kultury (Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019).

Program záchrany architektonického dědictví

Tento program je zaměřen na poskytování peněžních prostředků k památkám, které jsou součástí architektonického dědictví. Příspěvek je poskytován k pracím souvisejícím k jejich záchraně jako celku či jejich částí. Pojem architektonické dědictví zahrnuje hrady, zámky či kostely) (Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019).

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Program je směřován k obnově kulturních památek, které jsou součástí prohlášené památkové rezervace či památkové zóny. Podmínkou poskytnutí příspěvku z tohoto programu je zpracování programu regenerace daného města a zároveň se musí vlastníci podílet na obnově kulturní památky (Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019).

Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny

Hlavním předmětem programu jsou památky lidové architektury (kapličky, boží muka a další), tyto památky se musí nacházet ve vesnických památkových rezervacích či zónách, aby jim mohl být příspěvek poskytnut (Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019).

Program Podpory obnovy kulturních památek prostřednictvím ORP

Program vznikl v roce 2008 pro obnovu památkového fondu, pro jeho části, kde financování neumožňují jiné programy poskytované Ministerstvem kultury. Předmětem financování jsou památky, které nejsou součástí žádné památkové rezervace či zóny, nejsou ani národními kulturními památkami či památky ve vlastnictví ČR (Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019).

4.2 Prostředky ze Zlínského kraje

O příspěvek na kulturní památky je možné v rámci Zlínského kraje aktuálně žádat prostřednictvím programu *KUL03-18 Podpora stavební obnovy a restaurování kulturních památek a památek místního významu*, jednalo se o dotační program Zlínského kraje pro rok 2018. Tento program je v rámci podporovaných aktivit rozdělen na dvě základní opatření. Opatření č. 1 se zabývá nemovitými i movitými kulturními památkami, které jsou vedeny

v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky, týká se jejich obnovy a restaurování v souladu se zákonem o č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Opatření č. 2 je směřováno k obnově či restaurování památek místního významu, mohou být charakteru movitých i nemovitých památek místního významu. Oprávněným žadatelem, jenž může žádat o tento příspěvek jsou právnické a fyzické osoby, které vlastní či spoluvlastní kulturní památku či památku místního významu na území Zlínského kraje. Pokud je žadatelem politická strana či politické hnutí, tato dotace není poskytnuta (Dotační programy Zlínského kraje na rok 2018, [2017]).

4.3 Další možnosti financování kulturních památek

V této kapitole jsou představeny mezinárodní formy podpory financování kulturních památek.

Fond světového dědictví

Úmluvou o ochraně světového dědictví vznikl účelový mezinárodní fond, díky němuž je možná ochrana a zajištění světového dědictví pro další generace. Příjmy do fondu jsou tvořeny povinnými příspěvky členských států Úmluvy (největší část příjmů), dobrovolnými příspěvky od dalších subjektů, výnosy z prodaných materiálů či publikací, které byly vytvořeny Centrem světového dědictví. Výdaje na daný projekt či program musí být schváleny Výborem světového dědictví, rozhodováno je na základě urgentnosti, z fondu není uhrazen celý projekt, hradí se pouze ta část, která odpovídá vkladům daného členského státu, výjimkou je pouze situace, kdy daný stát nemá dostatečné zdroje, které by dovolily jeho spoluúčast (Kučová, 2009, s. 108).

Program Kreativní Evropa

Kreativní Evropa je program na podporu financování projektů v oblastech uměleckých, nakladatelských, ale také projektů týkajících se kulturního dědictví. Program je plánovaný na období 2014-2020 (Program Kreativní Evropa, [2013]).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA STAVU A VYUŽITÍ NEMOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK NA ÚZEMÍ MĚSTA BYSTRICE POD HOSTÝNEM

5.1 Obecný popis města Bystřice pod Hostýnem

Se vznikem města Bystřice pod Hostýnem se pojí rok 1368, tehdy bylo město prvně písemně zaznamenáno, avšak označení městem získala Bystřice pod Hostýnem až v roce 1864. Město leží ve střední Moravě v části Zlínského kraje. Bystřice pod Hostýnem se nachází v oblasti Hostýnských vrchů na úpatí hory Hostýna v nadmořské výšce 316 metrů nad mořem (Doláková a Hosák, 1980, s. 1-13).

Katastrální území města je 2 677 ha, k trvalému pobytu ve městě Bystřice pod Hostýnem je k 1. 1. 2019 evidováno celkem 8 175 obyvatel. Bystřice pod Hostýnem je s ohledem na počet obyvatel označována ze nejmenší správní obvod ve Zlínském kraji, poněvadž k 1. 1. 2019 je ve SO Bystřice pod Hostýnem evidováno celkem 15 322 trvale žijících obyvatel. Dále se z pohledu Zlínského kraje nachází na druhém místě, jakožto nejmenší SO na základě hustoty obyvatel, jenž je 96 obyvatel na km² (ČSÚ, 2019).

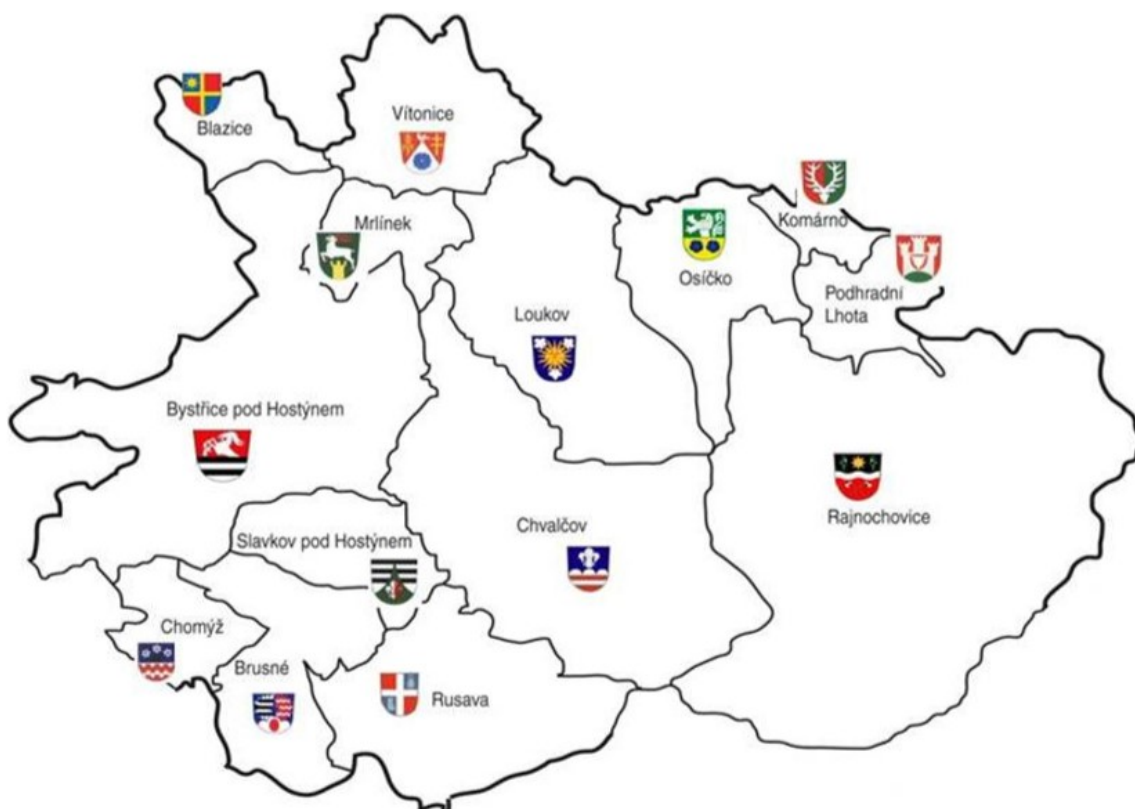
Od roku 2003 má Bystřice pod Hostýnem status obce s rozšířenou působností, dříve náležela do okresu Kroměříž. ORP Bystřice pod Hostýnem tvoří 14 obcí, z čehož je jedno město. Právě ve městě žije téměř polovina obyvatel. Město je členěno do 4 místních částí, a to Sovadina, Rychlov, Bílavsko, Hlinsko pod Hostýnem (4Euro Partners s.r.o., 2006).

Bystřice se z pohledu členění kraje nachází v jeho severní části, sousedí s následujícími správními oblastmi: Valašské Meziříčí a Vsetín (východ), Zlín (jih) a Holešov (západ) (ČSÚ, 2014).

Za přirozené centrum regionu je označována Bystřice pod Hostýnem, dále je centrem i Podhostýnského mikroregionu, založeného v roce 1999 (4Euro Partners s.r.o., 2006).

Urbanistický rozvoj města ovlivnilo několik základních činitelů, viz např. záplavy či povodně. V roce 1864 byla Bystřice pod Hostýnem z ekonomického pohledu v nejdynamičtějším rozvoji, jelikož na jejím území založil Michael Thonet v té době jedinečnou továrnu, zabývající se výrobou ohýbaného nábytku. Firma sice v průběhu let změnila svůj název i majitele, ale tradice spojená s výrobou ohýbaného nábytku se v Bystřici udržela dodnes (4Euro Partners s.r.o., 2006).

V rámci atraktivitu cestovního ruchu regionu je možné využít mnoho sportovních a rekreačních oblastí, nejznámějšími jsou lyžařská střediska Troják a Tesák. Nachází se zde i přírodní rezervace s původním lesním porostem, např. Kelčský Javorník nebo již zmiňovaný Tesák. Celé území je hustě zalesněno, jednu třetinu rozlohy SO tvoří právě lesy, díky čemuž se nachází z pohledu Zlínského kraje na třetím místě s největším podílem lesní půdy (ČSÚ, 2004).

Obrázek 1 – Území ORP Bystřice pod Hostýnem, (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice pod Hostýnem v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu, 2013).

5.2 Nemovité kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem

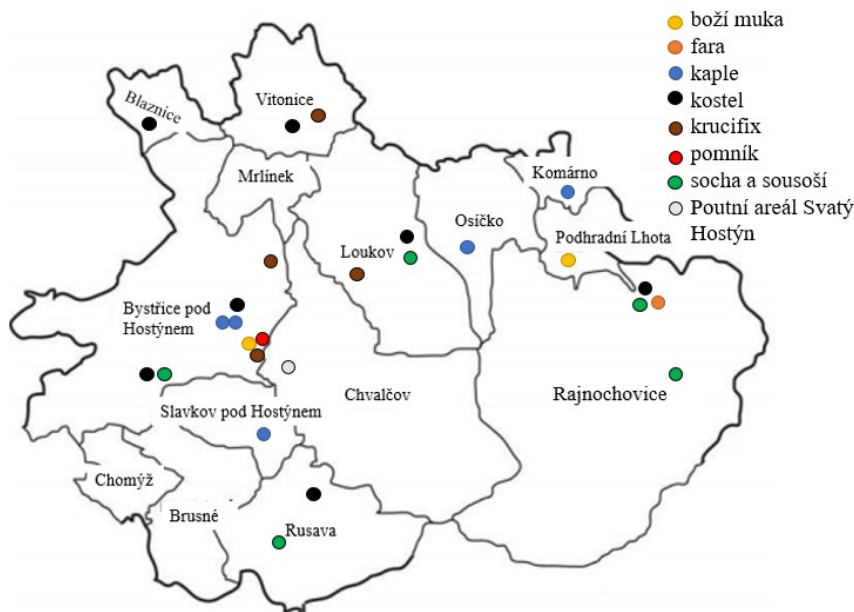
K 1. 1. 2019 je v památkovém katalogu Národního památkového ústavu z území OPR Bystřice pod Hostýnem vedeno v evidenci celkem 44 nemovitých kulturních památek, ty jsou dále rozděleny v souvislosti na návaznost s kapitolou 1.1.1.1. *Skupina stavebních kulturních památek* a kapitolou 1.1.1.2. *Ostatní prvky lokální kultury*. Celkový přehled je zpracován do tabulek v rámci příloh práce, kde je přiblížen jejich název, lokalizace, sloh (období vzniku) a aktuální fyzický stav. Pro potřeby práce byly památky zpracovány do map

s měřítkem 1:146000. Vzhledem k měřítku mapy bylo nutné stanovené body posunout o příslušnou vzdálenost, aby byly viditelné vůči čtenáři. Na základě konzultací s vedoucím práce a pro lepší viditelnost koncentrace památek bylo upuštěno od analýzy jen města, ale byla realizována analýza celého území ORP Bystřice pod Hostýnem.

5.2.1 Sakrální a funerální památky na území Bystřice pod Hostýnem

Na území Bystřice pod Hostýnem je v rámci památkového katalogu NPÚ evidováno celkem 26 památek sakrálního a funerálního charakteru. Bližší informace o jednotlivých památkách jsou zpracovány v příloze č. I: *Sakrální a funerální památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1.1.2019*. Převládají památky sakrálního charakteru, kterých je celkem 24. Jednotlivé druhy památek a jejich počet je viditelný v *Tabulka 1 – Členění sakrálních a funerálních památek na území Bystřice pod Hostýnem*. U památek spadajících do této kapitoly práce je jejich fyzický stav převážně poměrně dobrý, pouze jedna z nich se dle posledních zjištěných informací nachází v havarijním stavu. Památky jsou využívány v souvislosti s jejich zhotovením či výstavbou. Drobné památky mají na základě svého postavení i svůj význam, který si dochovaly dodnes, tento význam může být např. svatostánek či připomenutí určité události, jejich využití veřejností se tedy odvíjí od jejich primárního významu.

Sakrální památka s názvem *Poutní areál Svatý Hostýn s křížovou cestou a kostelem Nanebevzetí Panny Marie* má od roku 2018 status Národní kulturní památky, jedná se také o nejvíce využívanou a nejnavštěvovanější kulturní památku této kapitoly (Mráčková, 2018).

Obr. 2. – Sakrální a funerální památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019 (vlastní zpracování).

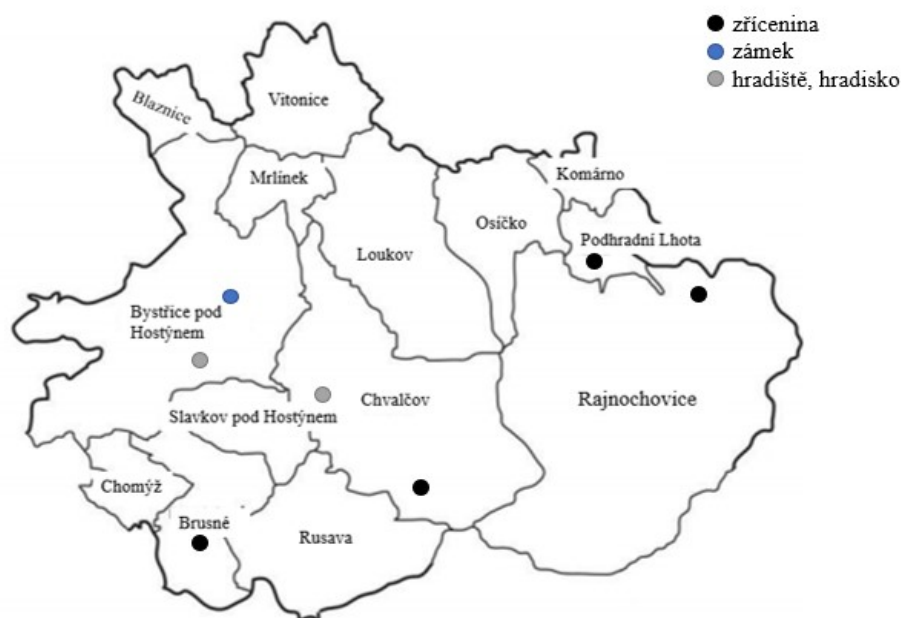
Tab. 1. – Členění sakrálních a funerálních památek na území města Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019]).

Nemovitě kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem		
Dělení:	Druh:	Počet:
<i>Sakrální památky</i>	Boží muka	2
	Fara	1
	Kaple	5
	Kostel	7
	Krucifix	4
	Poutní areál	1
	Socha, sousoší	4
<i>Funerální památky</i>	Pomník	2
Celkem:		26

5.2.2 Panská sídla

Na území Bystřice pod Hostýnem se nachází celkem 7 památek evidovaných v památkovém katalogu NPÚ charakteru panských sídel, z čehož tvoří největší část zříceniny hradů. Počet jednotlivých druhů památek je viditelný v *Tabulce 2 – Členění památek charakteru panských sídel na území Bystřice pod Hostýnem*. Z hlediska analýzy stavu těchto památek musíme vycházet z faktu, že se jedná především o hradiska či zříceniny, jejichž stav je blíže nespécifikovatelný či převážně dle zjištění ve špatném stavu. Nejvíce využívanou

památkou je zámek Bystřice pod Hostýnem, jehož fyzický stav je dobrý. Více informací o památkách charakteru panských sídel je uvedeno v příloze č. II: *Panská sídla na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019*.

Obr. 3. – Panská sídla na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019
(vlastní zpracování).

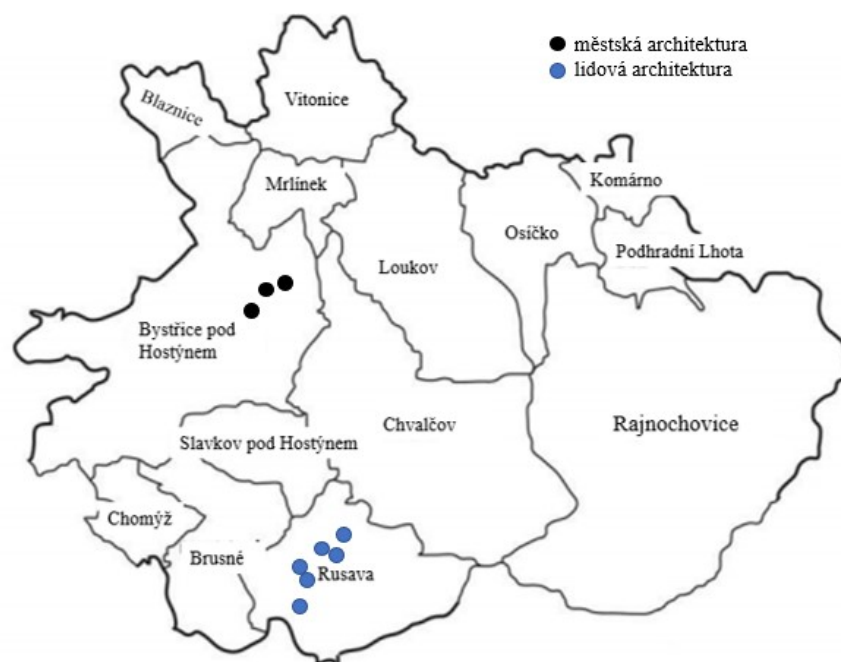
Tab. 2. – Členění památek charakteru panských sídel na území Bystřice pod Hostýnem
(vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019]).

Nemovité kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem		
Dělení:	Druh:	Počet:
Panská sídla	Zřícenina	4
	Zámek	1
	Hradiště, hradisko	2
Celkem:		7

5.2.3 Městská a lidová architektura

Památek charakteru městské a lidové architektury je celkem 9 evidovaných v památkovém katalogu NPÚ na celém území Bystřice pod Hostýnem, z čehož je 7 lidové architektury, které se převážně nachází v obci Rusava a 2 městské architektury, které jsou situovány v Bystřici pod Hostýnem. Jednotlivé druhy památek a jejich počet je viditelný *Tabulka 3 - Členění památek městské a lidové architektury na území Bystřice pod Hostýnem*. Aktuálně jsou tyto památky v poměrně dobrém stavu. Většinu památek této kapitoly využívají jejich

majitelé, např. k rekreaci. Více informací je zpracováno v příloze č. III: *Městská a lidová architektura na území Bystřice pod Hostýnem k 1.1.2019.*

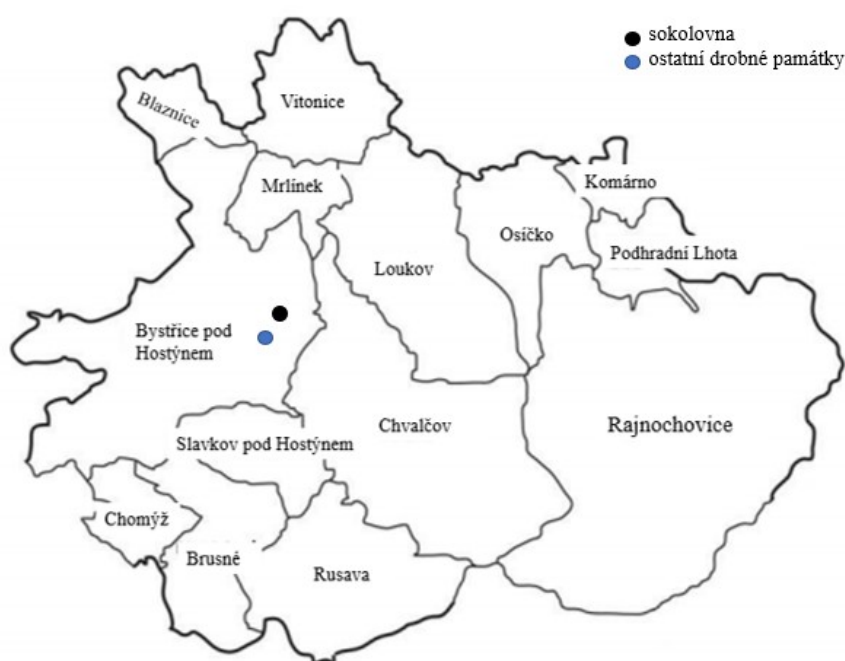
Obr. 4. – Městská a lidová architektura na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019 (vlastní zpracování).

Tab. 3. – Členění památek městské a lidové architektury na území Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování, dle Památkový katalog, [2019]).

Nemovité kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem		
Dělení:	Druh:	Počet:
Městská architektura	Měšťanský dům	1
	Soubor domů	1
Lidová architektura	Venkovský dům	4
	Venkovská usedlost	3
Celkem		9

5.2.4 Ostatní památky

V rámci členění se na území Bystřice pod Hostýnem nacházejí pouze 2 nemovité kulturní památky charakteru ostatních památek. Jedná se o budovu kulturní infrastruktury a památku charakteru ostatních drobných památek. V příloze č. IV: *Ostatní drobné památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1.1.2019* je uvedeno, že havarijní stav střechy sokolovny byl odvrácen rekonstrukcí, avšak budova stále vyžaduje pár oprav, přesto je i nadále využívána, zatímco zástupce ostatních drobných památek se nachází v poměrně dobrém stavu.

Obr. 5. – Ostatní památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019 (vlastní zpravování).

Tab. 4. – Členění ostatních nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019]).

Nemovité kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem			
Dělení:	Druh:	Objekt:	Počet:
Ostatní památky	Budova kulturní infrastruktury	Sokolovna	1
	Ostatní drobné památky	Busta	1
Celkem:			2

5.2.5 Vyhodnocení

Prostřednictvím analýzy bylo zjištěno, že na území města Bystřice pod Hostýnem je celkem 16 nemovitých kulturních památek evidovaných v památkovém katalogu Národního památkového ústavu. Největší počet památek na území města je charakteru sakrálních a funerálních památek. Pro možnost zpracování návrhu na změnu využití nemovité kulturní památky je nejlepší volbou zpracovat tento záměr k zámku, který se nachází na území města. Zámek má své aktuální využití, avšak nachází se v jeho prostorech stále místnosti, které aktuálně využívány nejsou. Analýza současného využití zámku je provedena v následující části práce a jeho fyzický stav je zjištěn pomocí analýzy semistrukturovaných rozhovorů s vybranými aktéry. Možnosti realizace projektu v rámci areálu zámku jsou také příkloněni aktéři semistrukturovaných rozhovorů.

Analýzou bylo také zjištěno, že na území ORP Bystřice pod Hostýnem je celkem 44 nemovitých kulturních památek a nejvíce je jich koncentrováno právě do města. Celkově se nemovité kulturní památky nachází na základě posledních zjištěných informací v poměrně dobrém stavu a dále je zabezpečeno jejich využití pokud to jejich stav dovoluje. Nacházejí se zde však památky u kterých je jejich využití předem určeno, jedná se např. o boží muka či pomníky, z tohoto důvodu není možnost bližšího přiblížení využití veřejností, protože neprobíhá žádná evidence návštěvnosti těchto památek.

5.3 Zámek Bystřice pod Hostýnem

Zámek byl do Ústředního seznamu zapsán již před rokem 1988 - památkově chráněn je od 3. května 1958. Veden pod rejstříkovým číslem 25835/7-5896 (Památkový katalog, [2019]).

5.3.1 Historie Zámku Bystřice pod Hostýnem

Z roku 1440 pochází první zmínka o gotické tvrzi na místě dnešního zámku, která byla v 16. století přestavěna na renesanční zámek, do dnešní doby se z původní tvrzi skoro nic nedochovalo. Historie zámku v Bystřici je velmi pestrá, jelikož často chátral a následně procházel velkými rekonstrukcemi a přestavby, což se dělo i na základě faktu, že třikrát vyhořel. V roce 1933 byl v důsledku nedostatku finančních prostředků posledního šlechtického majitele prodán. Od roku 1935 se nacházel v majetku Ministerstva obrany, jenž jej využívalo, jako vojenské sklady zdravotnických materiálů. V tomto období započal úpadek jeho hodnoty, tento stav setrval až do roku 1990. V roce 1990 požádalo město Bystřice

pod Hostýnem Vojenskou správou o navrácení zámku, k němuž došlo v roce 1991. Město začalo zámek postupně opravovat a využívat, v předzámčí zámku je zázemí Městského úřadu a od 16. října 1993 byla na zámku zahájena výstavní činnost, od roku 1995 na zámku také probíhá pravidelně festival „*Bystřické zámecké slavnosti*“ (Historie Zámku Bystřice pod Hostýnem, 2006).

5.3.2 Členění areálu zámku

Areál Zámku je členěn do těchto částí:

- Hlavní budova zámku,
- Předzámčí zámku,
- Zámecký park,
- Vnitřní nádvoří,
- Dvůr předzámčí (4Euro Partners s.r.o., 2006).

Hlavní budova zámku má tři podlaží, také je z části podsklepena (celé severní křídlo). Celkový počet místností v hlavní budově zámku je 64, z čehož se v přízemí nachází 13 místností, v I. patře 25 místností a ve II. patře 26 místností. V zámku je celkem 166 schodů (Zámek Bystřice pod Hostýnem: počet místností, 2019).

Obr. 6. – Členění areálu zámku (vlastní zpracování, Kudy z nudy, © 2019)

5.3.3 Současné využití Zámku

Na základě vlastního průzkumu je možné popsat současné využití následovně: Z hlavní budovy zámku je nyní využíváno celkem 28 místností, v přízemí zámku 8 místností, kde se např. nachází dlouhodobě uzavřená expozice *Vojmír Vokolek – Zpěv z potopy*. Z I. patra je využíváno celkem 18 místností, pro účely expozic, skladu, depozitáře, také v tomto patře najdeme Národní centrum nábytkového designu, které zde využívá dva sály ke svým výstavám. Z II. patra jsou aktuálně využívány pouze 2 místnosti, a to pro potřeby skladu NCND. Dříve bylo II. patro využíváno více, jelikož zde vedl prohlídkový okruh s průvodcem.

V předzámčí zámku sídlí část Městského úřadu Bystřice pod Hostýnem. Předzámčí je členěno na přízemí a první patro, v nichž se nachází: část městského úřadu, městská policie, zkušební komisař pro autoškoly, správa městského muzea, městské informační centrum, reprezentační prostory zámku a také Zámecká půjčovna cyklistických kol. Součástí předzámčí je kaple, ve které je umístěna *Expozice napoleonských vojáků*. Městské muzeum Bystřice pod Hostýnem se na zámku nachází od 1. ledna 2002.

Zámek je pro sezónu 2019 otevřen od úterý 9. dubna 2019 (Zámek Bystřice pod Hostýnem, 2019).

Tab. 5. – *Návštěvní doba zámku v Bystřici pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Zámek Bystřice pod Hostýnem, 2019).*

Návštěvní doba zámku v Bystřici pod Hostýnem			
Období:	Dny v týdnu:	Časový interval v hod:	
duben a říjen	út-pá	9:00 - 12:00	13:00 - 17:00
květen-září	út-ne	9:00 - 12:00	13:00 - 17:00

V areálu zámku probíhají také krátkodobé výstavy a další akce. Pro rok 2019 se jedná o 5 krátkodobých výstav.

První proběhla výstava s názvem „*Překvapení z krabice aneb příběh starého fotoaparátu*“, jednalo se o výstavu uspořádanou k výročí konce 1. světové války manželi Pončovými, zahájenou 10. března a ukončena byla 29. března. Následovala výstava od bystřického výtvarníka, jeho kreseb a dřevěných plastik s názvem „*Josef Rapčan k sedmdesátinám*“, tato výstava probíhala od 6. dubna do 28. dubna. Od 3. května do 26. května se jednalo se o výstavu žáků Základní umělecké školy Bystřice pod Hostýnem s názvem „*Výstava ZUŠ*“. Následující výstavou bude „*Karel Demel – hudba v grafice*“, probíhající od 2. června do 30. června. Poslední výstavou v roce 2019, která proběhne od 6. července do 4. srpna je „*Eva Koupová – ilustrace k dětským knihám*“ (Kalendář akcí 2019, 2018).

Krátkodobé výstavy jsou návštěvníkům přístupné vždy úterý až neděle, a to od 9:00 do 12:00 a 13:00 do 17:00 hod (Zámek Bystřice pod Hostýnem, 2019).

Další akce, které budou na zámku probíhat mají charakter klavírních koncertů, divadelních představení na nádvoří zámku, dále akce s názvem „*Bystřické zámecké slavnosti*“ – jedná se o již 25. ročník této akce, další akcí je „*Bystřice žije*“, za zmínku stojí i akce s názvem „*Cestování v čase s obyvateli zámku*“ (Zámek Bystřice pod Hostýnem, 2019).

Zámek je využíván i jako prostor sloužící k sňatkovým obřadům, samotný obřad může proběhnout v Kulatém sále zámku. Velká část zámeckého parku je stále majetkem Armády České republiky, město Bystřice pod Hostýnem je v jednání o navrácení parku zpět městu (Zámek: Bystřice pod Hostýnem, [2019])

5.4 Vývoj návštěvnosti a cen vstupného zámku v letech 2015-2018

Kapitola je zaměřena na četnost návštěvnosti zámku Bystřice pod Hostýnem a vývoj cen vstupného v letech 2015-2018.

5.4.1 Krátkodobé výstavy

Tabulka 6 vykazuje vývoj cen krátkodobých výstav v letech 2015-2018. Ceny byly děleny na plné vstupné, snížené vstupné, skupinové vstupné a vstup zdarma pro držitele průkazu ZTP a členského průkazu Asociace muzeí a galerií, také bylo u jedné výstavy vstupné formou dobrovolného vstupného.

Tab. 6. – Vývoj cen vstupného u krátkodobých expozic v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

<i>Vývoj cen vstupného u krátkodobých expozic v Kč</i>			
rok	plné vstupné	snížené vstupné	skupinové vstupné
2015	20	10	5
2016	20	10	5
2017	30	20	10
2018	30	20	10

Ceny vstupného stoupaly přijatelně s ohledem na vývoj ekonomiky ve státě.

5.4.1.1 Rok 2015

V roce 2015 proběhlo celkem 6 krátkodobých výstav:

1. *Výstava Karel Kryl – Doteky života*, probíhala od 17. dubna do 6. května,
2. *Výstava ZUŠ – Země*, probíhala od 14. května do 31. května,
3. *Výstava Josef Pospíšil a Eva Pospíšil-Hanušová – Obrazy a tapiserie*, probíhala od 7. června do 12. července,
4. *Výstava Alena Laufrová a Kateřina Kyselica – Záznamy, práce na papíře a s papírem*, probíhala od 18. července do 23. srpna,
5. *Výstava Rytecké umění na známkách*, probíhala od 28. srpna do 6. září,
6. *Výstava Cestami domova – drobná grafika*, probíhala od 12. září do 4. října (Nedělníková, 2016).

V roce 2015 navštívilo krátkodobé výstavy celkem 1 437 osob, celkové příjmy ze vstupného byly 12 685 Kč, největší návštěvnosti dosáhla výstava č.2.

Tab. 7. – Krátkodobé výstavy za rok 2015 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016).

Krátkodobé výstavy 2015					
Výstava	plné vstupné	snížené vstupné	skupinové vstupné	zdarma	příjem ze vstupného v Kč
1.	44	13	0	3	1 010
2.	216	186	505	75	8 705
3.	26	39	52	96	1 170
4.	15	23	X	0	530
5.	6	8	X	1	200
6.	19	30	78	2	1 070
Celkem	326	299	635	177	12 685

5.4.1.2 Rok 2016

V roce 2016 proběhlo 7 krátkodobých výstav:

1. *Výstava NAŠI*, probíhala od 9. dubna do 23. října,
2. *Výstava ZUŠ – Domov*, probíhala od 6. května do 29. května,
3. *Výstava Anežka, Miroslav a Štěpán Kovalovi*, probíhala od 5. června do 10. července,
4. *Výstava Československý filmový plakát 1930–1992*, probíhala od 16. července do 28. srpna,
5. *Výstava Architekt František Vrána*, probíhala od 3. do 25. září,
6. *Výstava 30 let jsme v TOM Pawnee*, probíhala od 1. do 23. října,
7. *Výstava Uniformy v proměnách času*, probíhala od 8. dubna do 3. července (Nedělníková Eva, 2017).

V roce 2016 navštívilo krátkodobé výstavy celkem 2 625 osob, příjmy ze vstupného byly 20 329 Kč, největší návštěvnosti dosáhla výstava č. 2.

Tab. 8. – Krátkodobé výstavy 2016 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2017).

Krátkodobé výstavy 2016						
Výstava	plné vstupné	snížené vstupné	skupinové vstupné	dobrovolné vstupné	zdarma	příjem ze vstupného v Kč
1.	152	136	74	x	139	4 770
2.	190	171	507	122 v ceně 509 Kč	195	8 554
3.	39	32	42	x	113	1 310
4.	142	90	x	x	89	3 740
5.	14	8	0	x	136	360
6.	13	10	25	x	103	485
7.	37	31	12	x	3	1 110
celkem	587	478	660	122	778	20 329

5.4.1.3 Rok 2017

V roce 2017 proběhlo 9 krátkodobých výstav:

1. Výstava *Co děláme, když neučíme*, probíhala od 7. do 30. dubna,
2. Výstava *Oči dokořán – krajská přehlídka žáků*, probíhala od 5. do 28. května,
3. Výstava *Hudební inspirace v grafické tvorbě (ke 100 letům SČUG Hollar)*, probíhala od 4. června do 9. července,
4. Výstava *Komplet: Irena, Irena a Nikos Armutidisovi*, probíhala od 15. července do 20. srpna,
5. Výstava *Sídla rodu Loudonů*, probíhala od 27. srpna do 24. září,
6. Výstava *absolventských prací žáků ZUŠ*, probíhala od 27. června do 30. července,
7. Výstava *Karel Bubílek – Obrazy*, probíhala od 30. září do 22. října,
8. Výstava *Architekt Josef Macholán*, probíhala od 30. června do 1. října. Hlavním pořadatelem výstavy bylo Národní centrum nábytkového designu, o.p.s.,
9. Výstava *kroměřížský archiv slaví*, tato výstava proběhla od 9. září do 1. října, zde byl volný vstup a návštěvnost byla sledována pouze odhadem na 50 osob, z tohoto důvodu není zahrnuta v tabulce (Nedělníková Eva, 2018).

V roce 2017 navštívilo krátkodobé výstavy celkem 2 262 osob a orientačně dalších 50 osob z výstavy, kde návštěvnost nebyla sledována. Příjmy ze vstupního činily celkem 26 790 Kč a nejnavštěvovanější byla výstava č. 7.

Tab. 9. - Krátkodobé výstavy za rok 2017 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2018).

Krátkodobé výstavy 2017					
Výstava	plné vstupné	snížené vstupné	skupinové vstupné	zdarma	příjem ze vstupného v Kč
1.	79	60	163	150	5 200
2.	87	83	273	170	7 000
3.	15	12	6	200	750
4.	39	30	x	8	1 770
5.	30	51	0	57	1 920
6.	10	18	0	2	660
7.	99	118	175	165	7 080
8.	29	29	96	8	2 410
celkem	388	401	713	760	26 790

5.4.1.4 Rok 2018

V roce 2018 proběhlo 6 krátkodobých výstav:

1. *Výstava Český filmový plakát 60. let*, probíhala od 7. do 22. dubna,
2. *Výstava Bystřice očima dětí ZUŠ*, probíhala od 11. května do 17. června,
3. *Výstava Vladimír Suchánek – Výběr z litografické tvorby*, probíhala od 24. června do 29. července,
4. *Výstava Prosím řemeslníkov, aby své dílo věrně vedli*, probíhala od 10. srpna do 30. září,
5. *Výstava NAŠI*, probíhala od 6. do 28. října,
6. *Výstava 110 let výroby kovového nábytku v Bystřici pod Hostýnem*, probíhala od 10. do 30. října (Nedělníková Eva, 2019).

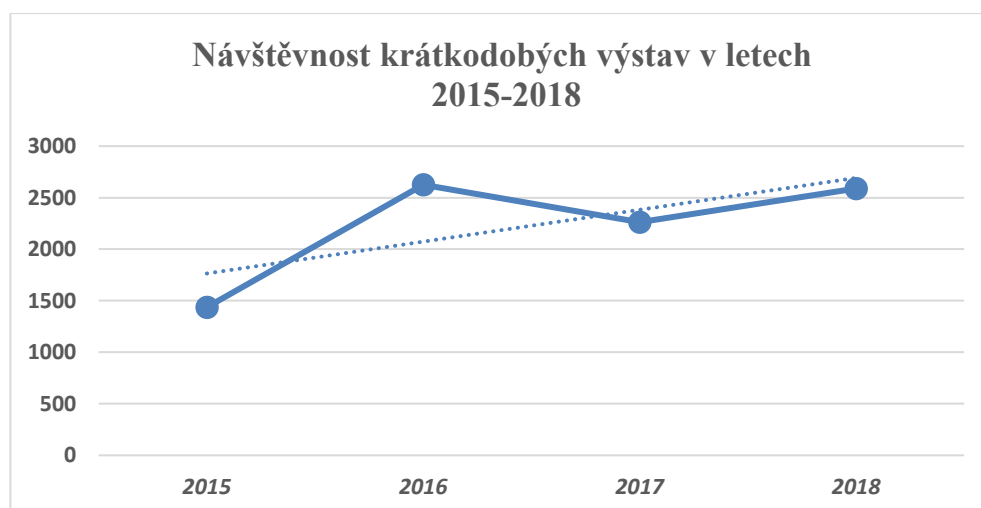
V roce 2018 navštívilo krátkodobé výstavy celkem 2 588 osob, příjmy ze vstupného byly 27 430 Kč. Nejnavštěvovanější byly výstava č. 2.

Tab. 10. – Krátkodobé výstavy za rok 2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2019).

Krátkodobé výstavy 2018					
Výstava	plné vstupné	snížené vstupné	skupinové vstupné	zdarma	příjem ze vstupného v Kč
1.	23	19	7	146	1 140
2.	141	135	565	178	12 580
3.	41	35	X	200	1 930
4.	54	88	33	386	3 710
5.	129	119	86	141	7 110
6.	22	15	X	25	960
celkem	410	411	691	1076	27 430

5.4.1.5 Návštěvnost krátkodobých výstav

Největší návštěvnost krátkodobých výstav byla v roce 2016, z grafu je určité, že za sledované období docházelo k vzestupnému trendu, dále nedocházelo k extrémním výkyvům.

Graf 1 – Návštěvnost krátkodobých výstav v letech 2015-2018, (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

5.4.2 Dlouhodobé výstavy

5.4.2.1 Expozice Historický ohýbaný nábytek

V roce 2011 se konala výstava „Odkaz Michaela Thoneta“, která probíhala od 5. června do 27. července. Tato výstava byla uspořádána k 150. výročí založení firmy, setkala se velkým ohlasem, což potvrzuje i návštěvnost. Výstavu navštívilo celkem 2 466 osob (viz. Tab. 11.), na základě tohoto impulsu se město rozhodlo výstavu udržet, protože vystavované židle má ve výpůjčce, provizorně přesunulo výstavu do dvou místností v přízemí

zámku, kde probíhala expozice dva roky, než se opravily prostory, kde se expozice nachází nyní a kde funguje pod hlavičkou *Historický ohýbaný nábytek*.

Tab. 11. – Výstava Odkaz Michaela Thoneta (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2012).

Výstava Odkaz Michaela Thoneta (5.6. - 24.7.2011)						
Návštěvnost				Vstupné v Kč		
plné vstupné	snížené vstupné	skupinové vstupné	celkem	plné vstupné:	snížené vstupné:	skupinové vstupné:
1282	760	424	2466	30	20	5

V roce 2011 vznikla „Expozice Thonet“, kde se z původní výstavy přesouvala jen část historických věcí, jelikož místnosti, kam byla expozice provizorně předsunuta jsou menších rozměrů. Tato expozice se nacházela v přízemí zámku ve dvou místnostech, zatímco výstava byla pořádána ve třech.

Tab. 11. – Expozice Thonet návštěvnost (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2012-2015).

Expozice Thonet návštěvnost v letech 2011-2014				
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	návštěvnost celkem
2011	124	84	4	212
2012	483	471	x	954
2013	230	459	x	689
2014	293	322	x	615
celkem	293	322	0	615

Tab. 12. – Expozice Thonet vývoj cen vstupného v Kč za období 2011-2014 (vlastní zpracování dle Eva Nedělníková, 2012-2015).

Expozice Thonet vývoj cen vstupného v Kč za období 2011-2014			
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné
2011	20	10	0
2012	20	10	x
2013	20	10	x

<i>Expozice Thonet vývoj cen vstupného v Kč za období 2011-2014</i>			
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné
2014	20	10	x

Prostory v prvním patře zámku byly opraveny investiční dotací na projekt od Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Regionálního operačního programu Střední Morava a státního rozpočtu České republiky proběhla rekonstrukce místností, dříve byly tyto místnosti pro veřejnost uzavřeny, díky rekonstrukci zde vznikl prostor pro realizaci „*expozice Historický ohýbaný nábytek*“. Rekonstrukce probíhala v období od prosince roku 2014 do června roku 2015. Celkové náklady byly 3 815 372 Kč, dotace byla přiznána ve výši 3 166 170 Kč z vlastních zdrojů bylo použito 649 202 Kč (Nedělníková Eva, 2019). Aktuální expozice je primárně zaměřena na technologii ohýbaného nábytku dle Michaela Thoneta, můžeme zde vidět vývoj sedacího nábytku za více než sto let, jelikož součástí expozice je židle z roku 1836, kterou můžeme porovnávat s židlí z roku 1938. Součástí expozice jsou i židle od firem D. G. Fischel, Kohn a Mundus (Historický ohýbaný nábytek, [2019]).

Tab. 14.– Expozice Historický ohýbaný nábytek návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

<i>Expozice Historický ohýbaný nábytek návštěvnost v letech 2015-2018</i>					
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné	návštěvnost
2015	422	402	130	109	1063
2016	829	1149	1065	54	3097
2017	383	456	53	53	945
2018	231	251	416	7	905
celkem	1865	2258	1664	223	6010

Tab. 13. – *Expozice Historický ohýbaný nábytek vývoj cen vstupného za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).*

<i>Expozice Historický ohýbaný nábytek vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018</i>				
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné
2015	20	10	0	5
2016	20	10	0	5
2017	40	30	0	20
2018	40	30	0	20

Návštěvnost původní výstavy byla 2 466 osob, následná Expozice Thoet za období 2011 až 2014 měla návštěvnost 2 470 osob za uskutečněné období, aktuální *expozici Historického ohýbaného nábytku* navštívilo 6 010 osob celkem za sledované období. Z tabulek vyplývá, že největší zájem byl projeven v roce 2011 při krátkodobé výstavě. V roce 2017 proběhlo zvýšení vstupného v průměru o 18,8 Kč v jednotlivých druzích.

5.4.2.2 Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století

Jako první v roce 2004 byla otevřena „*Expozice Keramika v 18. a 19. stol.*“, v roce 2006 Sochy Oldřicha Drahotušského, o dva roky později Pracovna Františka Táborského (vše uvedené je součástí této expozice). Právě díky Františku Táborskému vzniklo v Bystřici v roce 1933 původní Krajské museum, kterému věnoval část sbírek. Před třemi lety byla expozice částečně zmodernizována (na vlastní náklady) do expozice „*Keramika na šlechtických dvorech*“, na níž o rok později navázala „*Keramika na Valašsku*“ hrazená částečně z dotací Ministerstva kultury České republiky. V loňském roce byla dokončena vytvořením expozice „*Cechy*“ hrazené opět částečně z dotací Ministerstva kultury ČR (Expozice městského muzea, [2019]).

Tab. 14. – *Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).*

<i>Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století návštěvnost v letech 2015-2018</i>					
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné	návštěvnost
2015	76	212	20	x	308
2016	58	220	2	x	280
2017	33	39	16	8	96

<i>Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století návštěvnost v letech 2015-2018</i>					
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné	návštěvnost
2018	52	133	322	x	507
celkem	219	604	360	8	1191

Tab. 15. – *Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).*

<i>Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018</i>				
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné
2015	20	10	0	x
2016	20	10	0	x
2017	40	30	0	20
2018	40	30	0	x

Návštěvnost za sledované období činila 1 191 osob, za sledované období proběhla změna vstupného v roce 2017 a to o 20 Kč na jeden okruh.

5.4.2.3 *Expozice napoleonských vojáků*

Expozice napoleonských vojáků souvisí s Klubem vojenské historie francouzského císařství, který vznikl v roce 2011. V roce 2015 město Bystřice pod Hostýnem zrekonstruovalo bývalou zámeckou kapli, která se nachází v předzámčí. Již zmiňovaný klub, zde zřídil stálou výstavu, tato výstava se každoročně aktualizuje v závislosti na historické výročí v daném roce (*Expozice napoleonských vojáků*, 2015).

Tab. 16. – *Expozice napoleonských vojáků návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2018).*

<i>Expozice napoleonských vojáků návštěvnost v letech 2015-2018</i>					
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné	návštěvnost
2015	123	89	7	5	224
2016	90	117	8	57	272
2017	80	68	8	24	180

<i>Expozice napoleonských vojáků návštěvnost v letech 2015-2018</i>					
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné	návštěvnost
2018	67	64	51	37	219
celkem	360	338	74	123	895

Tab. 17. – *Expozice napoleonských vojáků vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).*

<i>Expozice napoleonských vojáků vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018</i>				
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné
2015	20	10	0	5
2016	20	10	0	5
2017	40	30	0	20
2018	40	30	0	20

Návštěvnost za sledované období činila 895 osob, cena vstupného byla změna v roce 2017 v průměru o 18,8 Kč na jeden druh vstupného.

5.4.2.4 Prohlídkový okruh

V rámci prohlídkového okruhu se návštěvníci zámku podívali do 2. patra zámku, kde se však nenacházelo žádné vybavení původních majitelů zámku – okruh byl zaměřen na architekturu a stavební historii zámku, tyto místnosti jsou však ve velmi špatném stavu a z tohoto důvodu bylo od této formy okruhu upuštěno a nahrazeno vstupenkou, která návštěvníkům umožňuje vstup do všech dlouhodobých expozic. Prohlídky probíhají v časových intervalech: od 9:00, 10:30, 13:00, 14:30 a 16:00 hod (Nedělníková Eva, 2019).

Tabulka znázorňuje v modré části původní okruh a zelenou částí znázorňuje změnu v jeho náplni.

Tab. 18. – Prohlídky zámku s průvodcem a nově Prohlídkový okruh návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

<i>Prohlídky zámku s průvodcem a nově Prohlídkový okruh návštěvnost v letech 2015-2018</i>					
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné	návštěvnost
2015	181	221	20	x	422
2016	207	240	37	x	484
2017	244	583	96	11	934
2018	270	341	96	117	824
celkem	902	1385	249	128	2664

Tab. 19.- Prohlídky zámku s průvodcem nově a Prohlídkový okruh vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

<i>Prohlídky zámku s průvodcem a nově Prohlídkový okruh vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018</i>				
rok	plné vstupné	snížené vstupné	volné vstupné	skupinové vstupné
2015	40	20	0	x
2016	40	20	0	x
2017	100	70	0	50
2018	100	70	0	50

Původní prohlídkový okruh, který probíhal prohlídkou zámku navštívilo celkem 906 osob a v rámci sledovaného období po změně náplně navštívilo 1 758 nový okruh, jakožto dlouhodobé expozice. V roce 2017 proběhla změna cen vstupného, které je odvozena od změny náplně okruhu.

5.4.2.5 Cestování v čase s obyvateli zámku

Tato akce probíhá každoročně, jedná se o komentované prohlídky zámku v kostýmech. V roce 2018 se konala již po deváté (Nedělníková Eva, 2019).

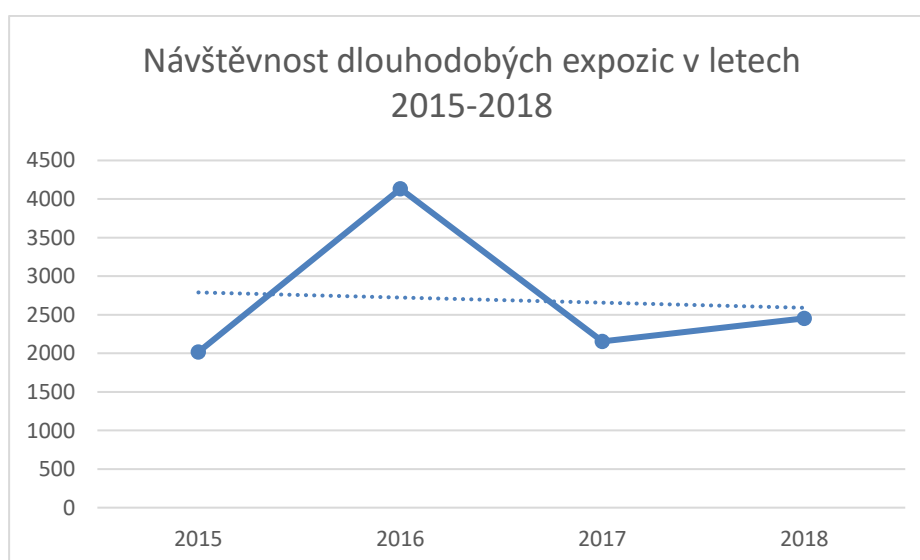
Tab. 20. – Cestování v čase s obyvateli zámku návštěvnost a vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

<i>Cestování v čase s obyvateli zámku</i>					
Rok:	Návštěvnost:			Vstupné v Kč	
	<i>Plné vstupné</i>	<i>Snížené vstupné</i>	<i>Návštěvnost</i>	<i>Plné vstupné:</i>	<i>Snížené vstupné:</i>
2015	89	60	149	40	20
2016	108	41	149	40	20
2017	105	34	139	60	40
2018	116	55	171	60	40
Celkem	418	190	608	<i>x</i>	<i>x</i>

Celkem tuto každoroční akci za sledované období navštívilo 1 216 osob, největší zájem o akci projeví návštěvníci v roce 2018. V roce 2017 proběhla změna cen vstupného, vstup se zvýšil o 20 Kč.

5.4.2.6 Návštěvnost dlouhodobých expozic

Největší návštěvnost dlouhodobých expozic byla v roce 2016, tento fakt se shoduje i s největší návštěvností u krátkodobých výstav. V grafu je patrné, že návštěvnost má charakter pozvolného vzrůstového trendu až na rok 2016, kdy byl zaznamenán extrémní výkyv.

Graf 2 – Návštěvnost dlouhodobých expozic v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).

6 VÝSLEDKY ROZHovorŮ S VYBRANÝMI AKTÉRY OCHRANY NEMOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK NA ÚZEMÍ MĚSTA BYSTŘICE POD HOSTÝNEM

Prioritním cílem rozhovorů bylo zjistit, jak jsou využívány nemovité kulturní památky na území města Bystřice pod Hostýnem. Jelikož se ve vlastnictví města nacházejí z evidovaných nemovitých kulturních památek v katalogu NPÚ jen Zámek, Venkovský dům na ulici Sušilova č.p. 25 a další drobné památky, byly rozhovory směřovány prioritně k zámku, který je využíván nejvíce a také je zpřístupněn veřejnosti s evidencí návštěvnosti.

Rozhovory byly vedeny s vedoucí Oddělení strategického plánování a projektového řízení Mgr. Kateřinou Škarpichovou, dále s Mgr. Evou Nedělníkovou správkyňní městského muzea z Odboru cestovního ruchu a kultury.

Dne 23. dubna 2019 v intervalu 13:00 – 14:30, proběhl rozhovor s Mgr. Kateřinou Škarpichovou, konaný v zasedací místnosti Oddělení strategického plánování a projektového řízení Městského úřadu v Bystřici pod Hostýnem. Dne 29. dubna 2019 v intervalu od 14:00 – 15:15, proběhl rozhovor s Mgr. Evou Nedělníkovou v kanceláři č. 3 Městského úřadu Bystřice pod Hostýnem.

Rozhovory probíhaly formou otevřených otázek, které byly předem připraveny v souvislosti se stanoveným cílem rozhovorů a činnosti jednotlivých odborů v návaznosti na jednotlivé odpovědi proběhla doplňující otázka. Celkem bylo položeno a následně zodpovězeno 12 předem připravených otázek a 1 doplňující otázka.

6.1 Oddělení strategického plánování a projektového řízení

Oddělení strategického plánování vykonává činnosti v souvislosti se strategickým plánem rozvoje města, ať už jeho aktualizací či průběžným informováním o naplňování jeho dílčích částí. Strategické oddělení je v kontaktu s ostatními odbory úřadu, od nichž získává záměry projektů, k nimž hledá vhodné externí financování. Dále tyto záměry předkládá orgánům města. U možnosti externího financování strategické oddělení zajišťuje zpracování žádostí o jejich poskytnutí. Vystupuje jako kontaktní osoba projektů města pro řídicí orgány a zprostředkovatelské orgány dotačních titulů. V souvislosti s investičními projekty zajišťuje evidování hmotného a nehmotného majetku, rovněž nedokončeného majetku. Poskytuje informace pro řízení projektů a vede databázi veškerých možných veřejných finančních zdrojů (Oddělení strategického plánování a projektového řízení, [2019]).

OT1: Za jakým účelem jste žádali o dotace k zámku v Bystřici pod Hostýnem v posledních pěti letech a jaká je úspěšnost v žádostech o dotace? Jaké jsou zkušenosti a překážky v jejich využívání, a jaká byla jejich strategie (tj. poměr mezi plánovanými a žádostmi náhlé potřeby).

V posledních pěti letech město žádalo z evropských dotací, následně i realizovalo rekonstrukci výstavních prostor expozice *Historického ohýbaného nábytku*, tento projekt je popsán v předchozí části práce. Prostřednictvím neinvestičních dotací proběhla oprava zdí, zámeckého průjezdu (zde proběhly i restaurátorské práce) a v roce 2017 oprava jihovýchodního křídla hlavní budovy zámku. Bystřice pod Hostýnem žádá pravidelně každý rok o prostředky k restaurování dřevěných prvků (dochované obložení oken, dveří) ve výstavních místnostech. Bystřice pod Hostýnem zpracovává tzv. Strategii pro obnovu kulturních památek, kde uvádí, čím se chtějí postupně zabývat, proto se nejedná o žádosti náhlé potřeby, díky čemuž bývá jejich zpracování úspěšné.

OT2: Jak a jakým způsobem byly naplněny plány související se zámkem od jeho navrácení zpět městu?

„Zámek byl městu navrácen v tristním stavu, nacházely se zde např. asfaltové podlahy.“

Po navrácení zámku městu v roce 1991 bylo prioritním záměrem zlepšení jeho fyzického stavu. Prvotně se město zabývalo opravou zevnějšku zámku, byly opraveny jednotlivé fasády, repasovány či vyměňovány některá okna. Nyní se město snaží zabývat interiérem zámku, jelikož jeho zevnějšek je již adekvátně opraven.

OT3: Jaké problémy byly řešeny na území Bystřice pod Hostýnem ve spojitosti s nemovitými kulturními památkami v posledních pěti letech a s jakým úspěchem?

V posledních letech byly řešeny jen nepatrné problémy s ostatními drobnými památkami, jejichž náprava byla financována prostřednictvím prostředků získaných od Zlínského kraje. V roce 2017 proběhla oprava pískovcového kříže, v rámci restaurátorských prací proběhlo restaurování Pomníku obětem 1. světové války.

OT4: Jakým způsobem spolupracovalo Oddělení strategického plánování s Odborem cestovního ruchu a kultury na projektech, vztahujících se k revitalizaci nemovitých památek v posledních třech až pěti letech?

Úvodem do této části práce byly shrnuty činnosti, kterými se zabývají dotazované oddělení, na základě výčtu těchto činností byla položena tato otázka, díky níž bylo přiblíženo, jak

spolupráce probíhá a v rámci jakých projektů. Odbor cestovního ruchu a kultury obvykle upozorňuje na špatný stav dřevěného obložení v místnostech jednotlivých expozic, ale podněty k řešení vzniklé situace vychází od vedení města, tedy tento obor se převážně stará o kulturní náplň zámku. O zámek, jako takový se starají převážně Oddělení strategického plánování a také Odbor vnitřní správy a konkrétně Oddělení investic a majetku města (jelikož zámek a další budovy se nacházejí ve vlastnictví města), tyto dvě oddělení spolu také nejvíce spolupracují při sestavování záměru projektů týkajících se zámku. Tudiž oddělení mohou vydat určitou iniciativu, která však musí projít přes vedení města, v rámci iniciativy jednotlivé oddělené nespolečně spolupracují, jedná se především o následnou spolupráci při realizaci a přípravě projektu. Odbory spolupracují na projektech, kterými jsou vždy projekty města, v tomto případě musí oddělení mezi sebou spolupracovat, ale jednotlivé odbory mezi sebou projekty nerealizují, vždy se jedná o projekt města.

OT5: Jaké má město Bystřice pod Hostýnem plány na využití a rekonstrukci nemovitých kulturních památek v rámci svého střednědobého strategického rozvoje na dalších pět let, a konkrétně jaké návrhy opatření byly přijaty, především ve vztahu k zámku, a kdo se na formulaci těchto opatření podílel a jakým způsobem, a dále jaké nástroje byly k realizaci opatření přijaty.

V dalších 5 letech se bude město Bystřice pod Hostýnem zabývat primárně rekonstrukcí zámku, kde se bude jednat o výměnu všech krovů a dřevěných podlah, jelikož byly napadeny dřevomorkou domácí. Pokud by tento problém nenastal pokračovalo by se v rekonstrukci prostor 1. patra zámku, také rekonstrukcí výstavních prostor a rozšíření expozic. Pro tuto potřebu byly městu přiznány prostředky z Ministerstva kultury ČR z Programu záchrany architektonického dědictví pro rok 2019, aktuálně byly zajištěny opatření k nápravě škod a projekt se nachází v 1. fázi realizace.

OT6: Popište současný fyzický stav a funkční využití zámku včetně nároků na jeho provoz, a to jak z pohledu personálních, tak finančních.

Zámek se nachází již v dobrém stavu, jelikož prošel mnohými opravami. Aktuální využití zámku je popsáno v předchozí části práce. V rámci odpovědi byl zámek doporučen jako místo vhodné pro realizaci projektu. Personální a finanční využití zámku nebylo v odpovědi zahrnuto.

OT7: V roce 2006 byla zpracována studie proveditelnosti k Vytvoření kongresového centra rekonstrukcí zámku v Bystřici pod Hostýnem. Jaká již byla přijata a realizována opatření, a jaké kroky jsou plánovány na další tři roky?

„Od studie proveditelnosti město upustilo a rozhodlo se zámek postupně opravovat pomocí dotačních titulů.“

K upuštění od projektu došlo, jelikož byl finančně náročný a stejně tak i náročný na jeho udržitelnost.

6.2 Odbor cestovního ruchu a kultury

Odbor cestovního ruchu a kultury zajišťuje chod městského informačního centra, průběžnou aktualizaci webových stránek města. Zastává také činnost vydavatelskou a zpracovává propagační materiály. Odbor cestovního ruchu a kultury má v kompetenci správu kronik města Bystřice pod Hostýnem i místní části Hlinsko pod Hostýnem. U příležitosti reprezentačních situací funguje jako servis starostovi a vedení města. V rámci kultury oddělení zabezpečuje chod kina a místního filmového klubu, také vystupuje jako pořadatel či spoluřadatel při kulturních akcích, které jsou pořádány městem či jinými spolky. Pod obor spadá i činnost a správa městské muzeum (Odbor cestovního ruchu a kultury, [2019]).

OT1: Vyhodnoťte způsob, strukturu a časové rozložení včetně jeho koordinace využívání nemovitých kulturních památek území Vašeho města z pohledu pořádání kulturních akcí?“

V rámci využití nemovitých kulturních památek k pořádání kulturních akcí je využíván jen zámek, který je ve vlastnictví města od roku 1991, který se při jeho navrácení nacházel ve špatném stavu, tudíž město jej muselo opravit a zabezpečit někoho, kdo se bude kulturní činností zabývat. Nejprve byla kulturní činnost vykonávána Bystřickou nadací, ta se postupem času přeorganizovala na Bystřický nadační fond a od roku 2002 se kulturou v zámku zabývá Odbor cestovního ruchu a kultury, dříve se kulturní činností zabývaly neziskové organizace.

OT2: Jakým způsobem jsou tyto informace vyhodnocovány ve vztahu k tvorbě, implementaci a vyhodnocování akčních, popř. strategických plánů rozvoje kulturního cestovního ruchu na území města.

Vedení Oddělení cestovního ruchu a kultury připravuje akční plány ve spolupráci s politiky, jelikož v případě kultury se jedná o samosprávnou činnost. Dále je nutné rozlišovat

kulturu na živou a kulturu, která je pořádána muzeem (tato činnost musí být v souladu se zákonem, který stanovuje, že takto pořádané akce musí být vzdělávacího charakteru). Živou kulturu je tedy možné pořádat na základě dohody mezi vedením města a občany města, v návaznosti na rozpočet. Vyhodnocování nebylo zodpovězeno.

OT3: Srovnajte návštěvnost nemovitých kulturních památek města z pohledu jejich atraktivity pro kulturně-poznávací cestovní ruch u cílových skupin a uveďte, jakým způsobem jste se podíleli na zvýšení jejich návštěvnosti v posledních třech letech.

Návštěvnost nelze srovnávat, jelikož jak je již v úvodu uvedeno uvnitř města je návštěvníkům zpřístupněna jen jedna budova nemovité kulturní památky, kterou je zámek. Atraktivitou pro kulturně-poznávací cestovní ruch jsou např. koncerty pořádané na zámku, kostýmované prohlídky, dále zde v loňském roce proběhla oslava výročí města. Zabezpečení zvýšení návštěvnosti bylo realizováno prostřednictvím rozšíření expozic a jejich stálou modernizací. Atraktivita byla zabezpečena i změnou prohlídkového okruhu v roce 2017, mnohé návštěvníky při prohlídce zajímá možnost vidění určitých předmětů, tudíž bylo upuštěno od původního okruhu, který se orientoval na historický vývoj architektury stavby.

OT4: Uveďte, na základě, jakých faktorů a jakou měrou se tyto faktory podílejí na stanovování cen vstupného, včetně případného nájmu, jak do jednotlivých stálých expozic, tak krátkodobých výstav?

Ceny vstupného se odvíjejí od ekonomické situace ve státě, v ceně jsou zahrnuty pouze běžné náklady, tudíž personální náklady v ní zahrnuty nejsou, také cena není stanovena ve spojitosti s konkurencí plynoucí z okolních měst. V ceně není zahrnuta možnost pronájmu, jelikož se zámek nachází ve vlastnictví města a není stanoven, jako objekt k pronájmu.

Doplňující otázka –Kdo vykonává funkci kastelána?

„Kastelána, jakožto někoho, kdo má na starosti zámek jako celek nemáme.“

V Bystřici pod Hostýnem zastávají správu zámku jednotlivé části městského úřadu, tedy příslušné orgány vykonávají např. správu stavby, kastelána v Bystřici pod Hostýnem nebudeme.

OT5: Jakým způsobem plánujete realizovat propagaci nemovitého kulturního dědictví na území města a jaký je podíl takto vyčleněných prostředků na celkovém Vašem rozpočtu?

Oddělení zamýšlelo vydání publikace k zámku s jeho detailnějším popisem, což se nese- tkalo ohlasem z tohoto důvodu bude i nadále využíváno aktuálních propagačních materiálů (letáky, plakáty či další internetové způsoby).

6.3 Vyhodnocení výsledků

Na základě první části provedených rozhovorů lze shledat, že město se snaží zabezpečit prostředky k rekonstrukci či restaurování nemovitých kulturních památek na jeho území a především v jeho vlastnictví prostřednictvím různých dotačních titulů s velkou úspěšností, tímto způsobem se snaží zabezpečit možnost jejich využívání i nadále. Pomocí poskytnuté dotace proběhla rekonstrukce místností, kam byla přesunuta *expozice Historického ohýba- ného nábytku*, což pomohlo k využití dalších místností v budově zámku. Bylo také zjištěno, že budova Venkovského domu na ulici Sušilova č. p. 25 není využívána z důvodu špatného stavu střechy budovy. Další drobné nemovité kulturní památky na území města jsou vyu- žívány způsobem, za jakým byly vytvořeny, ale jejich využití není nijak evidováno, poně- vadž neprobíhá evidence návštěvnosti kříže u cesty či pomníku. Tato část rozhovorů při- spěla k určení místa realizace projektu a potvrzení faktu, že místo realizace projektu je v dobrém fyzickém stavu.

Druhá část provedených rozhovorů byla směřována k atraktivitě kulturně-poznávacího ces- tovního ruchu v rámci využití zámku, na základě odpovědí lze shledat, že probíhá neustálá snaha ke zlepšení poskytovaných služeb. Stále probíhá modernizace jednotlivých expozic či jsou pořádány akce charakteru živé kultury pro přilákání dalších návštěvníků.

7 NÁVRH PROJEKTU ZMĚNY VYUŽITÍ NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY V BYSTŘICI POD HOSTÝNEM

Analýza v rámci předchozí části práce proběhla k určení místa realizace projektu. Při návrhu změny využití nemovité kulturní památky v Bystřici pod Hostýnem musíme vycházet z faktu, že zámek je historickou stavbou, která podléhá ochraně, jakožto nemovitá kulturní památka. Tyto fakty do jisté míry omezují technickou, konstrukční a dispoziční změnu v rámci budovy zámku, aby nedošlo k nenávratnému poškození památkové hodnoty. V rámci projektu budou zachovány reprezentační prostory zámku a dále bude ponecháno další současné využití zámku, do místností, které jsou aktuálně využívány projekt zasahovat nebude. Pro potřeby dalších prací s nemovitou kulturní památkou je nutno zpracovat Stavebněhistorický průzkum stavby, tento průzkum má město k zámku zpracován.

7.1 Základní popis návrhu projektu

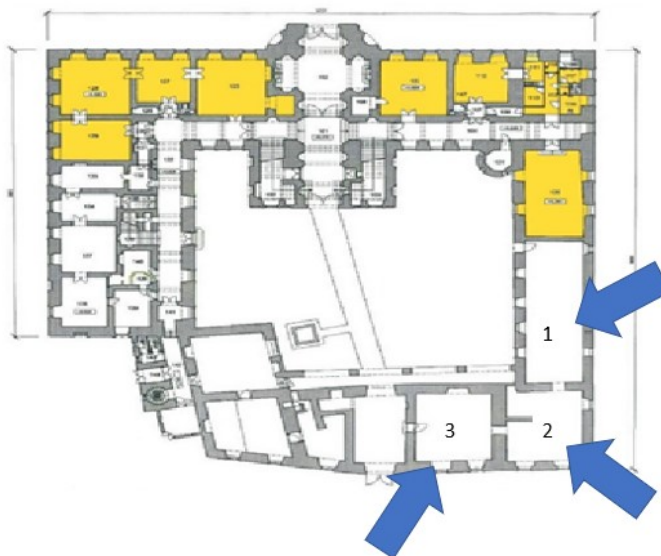
Projektem bude navrženo **komunitní centrum**. Projekt je zaměřen na zkvalitnění podmínek života a poskytovaných veřejných služeb obyvatelům regionu.

Místo realizace projektu: Zámek Bystřice pod Hostýnem, Pod Platany 2, 768 61 Bystřice pod Hostýnem. Současný stav a využití zámku je popsáno v rámci předchozích kapitol práce.

Vlastník místa realizace: město Bystřice pod Hostýnem

Realizátor projektu: město Bystřice pod Hostýnem

Název projektu: Rodinné a mateřské komunitní centrum Bystřice pod Hostýnem

Obr. 7 – Místnosti realizace projektu (vlastní zpracování dle Zámek Bystřice pod Hostýnem: počet místností, 2019).

Projekt bude realizován ve vyčleněných místnostech, které jsou na obrázku označeny šipkami (viz Obrázek č. 7). Projekt je inovativní z hlediska zlepšení životních podmínek a nabízených sociálních služeb obyvatelům Bystřice pod Hostýnem splňující podmínky cílové skupiny projektu. Projekt je primárně zaměřen na rodiny s dětmi, na zabezpečení místa pro jejich možné setkávání, kde se mohou za pomoci personálního zajištění projektu dostat z nepříznivých životních situací, a dále se zde mohou vzdělávat prostřednictvím kurzů nebo akcí pořádaných v rámci komunitního centra. Místo realizace projektu bylo vybráno na základě analýzy, polohy a doporučení od pověřené osoby z Oddělení strategického plánování a projektového řízení, také na základě faktu, že v zámku se nacházejí stále nevyužité prostory, které mají určitý potenciál pro realizování projektu. Půdorys místností není vyměřen. Orientační výměr místností byl pověřeným pracovníkem stanoven na 99,2 m², tato výměra je jen orientační, tedy skutečné rozměry mohou být jiné.

V rámci první místnosti je zamýšlen vstup do komunitního centra, prostory šatny, kde se budou návštěvníci před vstupem do komunitního centra přezouvat z venkovní obuvi do domácí. Také zde budou vytvořeny prostory pro možné trávení času dětí (prostor, kde si budou moci hrát). Do této místnosti bude zahrnut i prostor v rámci nějž budou pořádány různé akce pro rodiče s dětmi. Druhá místnost bude obsahovat kuchyňku pro potřeby účastníků projektu a jídelnu, která bude využívána i pro potřeby vzdělávacích kurzů pro rodiče

či veřejnost. Třetí místnost bude přestavěna na dvě části, kde vznikne sociální zařízení a z druhé části místnosti budou realizovány kanceláře pro personální zajištění projektu.

7.2 Financování návrhu projektu

Aktuálně prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu není vyhlášena výzva, pomocí níž by bylo možné projekt financovat. Projekt bude zpracován na základě Výzvy č. 39 *Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách*, k této výzvě byl ukončen příjem žádostí k 31. 10. 2016, avšak podmínky poskytnutí mohou být podobné. Můžeme se domnívat, že během následujícího programového období 2021-2027 bude vyhlášena obdobná či velmi podobná výzva v rámci Integrovaného regionálního rozvoje, spadajícího pod Ministerstvo pro místní rozvoj a Infrastrukturu sociálních služeb. Celková alokace výzvy byla 487 587 tis Kč, z čehož minimální výše způsobilých výdajů: 500 tis Kč a maximální výše způsobilých výdajů: 20 000 tis Kč (Výzva č. 39 *Rozvoj infrastruktury komunitních center v SVL*, [2016]).

Největší položkou rozpočtu u navrhovaného projektu je příprava prostor pro komunitní centrum, tudíž jejich rekonstrukce, jenž je odhadovaná osobou orientující se v dané problematice na 4 500 tis Kč. Bude nutné provést výměnu či repasování oken, opravu podlah, obnovu omítek a výmalbu, zabudování sociálního zařízení a kuchyně. Není možné stanovit ceny jednotlivých činností, jelikož se jejich cena odvíjí od použitých prostředků, které jsou vždy využity na určité výměry.

Dále budou znatelnou položkou rozpočtu vybavení pro zajištění provozu komunitního centra odhadovaného na částku 3 500 tis korun, která byla stanovena na základě vlastního šetření cen potřebného zařízení. Pod vybavením nutné k provozu je možné si představit židle, jejich počet bude muset být minimálně 60 ks (jsou zahrnuty dětské židličky, klasické židle i ergonomické do kanceláří personálního zajištění) či stoly, pro realizaci jich bude potřeba zajistit minimálně 20 (dětské, jídelní a kancelářské). Dále výpočetní technologie, sedací vaky, knihovničky, koberce, skříně a další. V rámci této položky je také zahrnuta kuchyň (i její vybavení), jejíž cena se bude odvíjet od skutečné výměry prostorů.

Odhadovanou částka na způsobilé výdaje je 8 500 tis Kč (v níž je zahrnuta i částka 500 tis Kč, která je brána jako rezerva, jelikož není stanovena přesná výměra místností a v průběhu zpracovávání podkladů stavby mohou být objeveny další problémy).

7.3 Cíl návrhu projektu

Cílem projektu je zabezpečit prostředí, kde se budou moci setkávat rodiny s dětmi, které se nachází v určité problémové situaci. Pod problémovou situací si můžeme představit např. domácí násilí, závislost jednoho z rodičů, výchovné problémy či rodiny s dětmi nacházející se v rozvodovém rozporu. V rámci komunitního centra je možné, aby docházelo k jejich dalšímu vzdělávání, vystoupení z dané problémové situace pomocí poskytovaných odborných služeb v komunitním centru či obohacení jejich společenského života. Hlavním cílem je tedy zabezpečení pomoci k dobrému fungování rodiny, která je prostřednictvím návštěv komunitního centra aktivně vzdělávána a vyčleněna z původních problémů, jelikož dobré fungování rodiny přispívá k správnému životnímu startu dětí.

7.4 Postup návrhu projektu

Projekt bude realizován ve třech fázích. V první fázi tzv. přípravní fázi bylo zabezpečeno místo, kde je možné projekt realizovat, na základě místního šetření definovat cílovou skupinu. V rámci první části proběhl také průzkum realizovatelnosti prostor, ve kterých má být projekt vybudován. Dále Stavebněhistorický průzkum (město jej má zpracováno), předložení návrhu projektu NPÚ pro jeho souhlas s realizací. V první fázi také proběhla příprava projektu, předložení projektu vedení města a vyplnění žádosti o poskytnutí dotace, tato žádost se podává online prostřednictvím portálu IS KP14+. Podání žádosti o stavební povolení a vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele stavby. Do druhé fáze tzv. realizační fáze vstoupíme na základě schválení dotační žádosti a stavebního povolení. Proběhne výběrové řízení pro zhotovitele stavby. Také započnou stavební práce, bude se jednat o opravu podlah, omítek, zabezpečení statiky objektu, také proběhne vybudování sociálních zařízení, elektroinstalace i zabezpečení drobného majetku. Výstupem druhé fáze bude udělení kolaudačního souhlasu. Třetí fáze tzv. monitorovací bude naplňována prostřednictvím průběžných zpráv o realizaci a zpráv o udržitelnosti projektu, proběhne i vypracování žádosti o vyúčtování projektu.

Z časového hlediska jsou jednotlivé fáze odhadnuty orientačně na **2,25 roku**. Tento odhad proběh za pomoci pověřené osoby, jenž se zabývá zpracováváním projektů podobného charakteru. Časový odhad nezahrnuje dobu udržitelnosti projektu, jelikož ta se může u obdobné výzvy lišit. Udržitelnost projektu bude stanovena v souladu s podmínky výzvy, avšak komunitní centrum má multifunkční přínos je možné tedy konstatovat, že jeho udržení bude i ve veřejném zájmu.

7.4.1 Časová náročnost určitých náplní jednotlivých fází návrhu projektu

Zpracování žádosti o dotaci: předpokládaná doba trvání **0,25 roku**. Seznámení se s *Výzvou č. 39 Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách*.

Také v rámci této fáze proběhne šetření pro místo realizace projektu, Stavebněhistorický průzkum místa realizace, předložení projektu vedení města, zpracování dokumentů pro potřeby stavby, vyplnění žádosti o poskytnutí dotace a předložení návrhu projektu NPÚ.

Organizace výběrového řízení: předpokládaná doba trvání **0,25 roku**. Žádost o stavební povolení, vypsání výběrového řízení a doba trvání řízení (tato doba může být ovlivněna nepříznivým vývojem výběrového řízení, tedy je možné předpokládat její prodloužení).

Realizace rekonstrukce místností budovy: předpokládaná doba trvání **1,5 roku**. V rámci rekonstrukce proběhne přestavba jednotlivých místností, oprava podlahy, výměna či repasování oken, obnova omítek a výmalba prostor. Proběhne i vestavba sociálních zařízení či kuchyně. Také budou místnosti vybaveny základním vybavením.

Kolaudace (zahájení provozu): předpokládaná doba trvání **0,25 roku**. Po dokončení rekonstrukce místností proběhne žádost o tzv. kolaudační souhlas. Kolaudaci povede stavební úřad formou závěrečné prohlídky, po jeho získání je začít místnosti využívat.

7.5 Přínosy návrhu projektu

Přínosy jsou nejvíce znatelné v rámci personálního zabezpečení komunitního centra pro cílovou skupinu, kde bude zajištěn sociální pracovník, pracovník orientující se v problematice psychologického poradenství, dále právní problematiky a snahou bude zabezpečit i logopedické a specializované odborníky. V rámci multifunkčního využití je možné pořádání osvětových akcí, komerčních akcí či kulturních výstav, tyto projekty napomohou ke zvýšení životní úrovně v Bystřici pod Hostýnem. Také pořádání akcí vzdělávacího charakteru pro cílovou skupinu.

Dalším zamýšleným přínosem projektu je pořádání příměstských táborů pro děti, v rámci komunitního centra je možno zabezpečit zázemí pro jejich realizaci, jeho zázemí může také sloužit ke školení či pořádání konferencí a seminářů pro potřeby Městského úřadu Bystřice pod Hostýnem.

7.6 Rizika návrhu projektu

Rizika projektu jsou zpracována v rámci rizikové analýzy.

Tab. 21. – Riziková analýza (vlastní zpracování, vlastní šetření)

Riziko	Pravděpodobnost nastání	Popis a prevence
finanční riziko	vysoké	Může nastat na základě nepříjemného vývoje ekonomiky ve státě, změnou DPH či vysokou mírou inflace. Možnou prevencí je kvalitní a detailní zpracování rozpočtu a celkového projektu.
právní riziko	střední	Právní riziko může nastat v podobě změny legislativy či nenaplnění podmínek výzvy. Možnou prevencí je důkladné prostudování podmínek poskytnutí dotace, časné žádosti o stavební povolení a o souhlas NPÚ se zamýšleným projektem.
obecná rizika	střední	Obecná rizika často nastanou v podobě nepříznivých situací (živelná pohroma), nesplnění termínu, délce trvání veřejné soutěže. Eliminace je možná prostřednictvím zabezpečení rekonstrukce a zvolení vhodného zhotovitele projektu.

7.7 Cílová skupina návrhu projektu

Jak již z názvu projektu vyplývá projekt je zaměřen na rodiny, tudíž na rodiče s dětmi, těhotné ženy, rodiče dítěte se zdravotním postižením, prarodiče či jiné rodinné příslušníky pečující o děti a další. Takto popsaní aktéři se obvykle nachází v určitých problémových situacích, kterou je možné zlepšit či odstranit prostřednictvím návštěv komunitního centra.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na vymezení památkové péče a dalších souvisejících pojmů. Památková péče je povinností civilizované společnosti pro udržení památkových hodnot i následujícím generacím, která by jinak byla ochuzena o možnost vzdělávání se prostřednictvím jejich kulturních hodnot. Prioritním cílem práce bylo navrhnout projekt zabývající se změnou využití nemovité kulturní památky na území Bystřice pod Hostýnem v souladu s metodami, které jsem blíže specifikovala v úvodu bakalářské práce.

Za hlavní přínos bakalářské práce může být považován návrh projektu, kterým je navrženo komunitní centrum. Pomocí projektu je možno zajistit zkvalitnění životních podmínek a sociálních služeb na území Bystřice pod Hostýnem pro cílovou skupinu, kterou jsou v při zamýšleném projektu rodiče s dětmi. Tento projekt může být inovativní i z hlediska, že místo jeho realizace má památkovou hodnotu, realizované vzdělávací akce mohou být v této spojitosti pro upevnění jeho kulturní hodnoty, dále je znatelné, že zámek měl z hlediska historie své využití a pomocí vhodně zaměřeného projektu mohou být jeho prostory i nadále využívány za účelem zlepšení životních podmínek na daném území. Místo realizace projektu bylo vybráno na základě analýzy, jeho polohy a doporučení od pověřené osoby z Oddělení strategického plánování a projektového řízení.

Při postupném zpracovávání této bakalářské práce nedošlo k žádným výrazným komplikacím, jelikož vybraní aktéři rozhovorů neměli problém poskytnout informace pro zpracování ba naopak byli velmi vstřícní, dále také poskytli vrstevnice mapy ORP Bystřice pod Hostýnem pro možné zpracování vlastních tematických map, kde jsou zaneseny jednotlivé nemovité kulturní památky evidované v NPÚ nacházející se na území Bystřice pod Hostýnem. Jediná komplikace, která při zpracovávání nastala byla ve spojitosti s aktuálností informací v rámci Památkového katalogu NPÚ, kde byl u vybraných nemovitých kulturních památek popsán jejich stav k roku 2006, tudíž se tento stav mohl v průběhu 13 let změnit a poskytované informace již nejsou aktuální.

V rámci budoucího výhledu lze na území Bystřice pod Hostýnem zamýšlet možnost navrhnutí a zpracování projektu, který se bude zabývat změnou využití budovy Venkovského domu na ulici Sušilova č.p.25, jenž je aktuálně bez využití. U této nemovité kulturní památky je také možno zpracovat projekt, zaměřen na získání peněžních prostředků pro rekonstrukci střechy, která se nachází ve špatném stavu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

4EURO PARTNERS S.R.O., 2006. Vytvoření kongresového centra rekonstrukcí zámku v Bystřici pod Hostýnem. Bystřice pod Hostýnem.

ČESKO, 1987. Zákon č. 20/1987 Sb. Zákon o památkové péči. In. *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1987-20/zneni-20180101>

ČESKO, 1988. Vyhláška č. 88/1988 Sb. Vyhláška ministerstva kultury České socialistické republiky, kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1988-66>

DOLÁKOVÁ, Marie a Ladislav HOSÁK, *Dějiny města Bystřice pod Hostýnem*. Brno: Blok, 1980, s. 319.

DOSTÁL, Petr a Jitka ČERNÁ. Marketingové řízení památkových objektů. 1.vyd. Praha: Ekopress, 2014, 195 s. ISBN 978-80-87865-14-9

Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, 2019. *Ministerstvo kultury České republiky*[online]. Zlín [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Dotační programy Zlínského kraje na rok 2018, [2017]. *Zlínský kraj* [online]. Zlín [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/dotacni-programy-zlinskeho-kraje-na-rok-2018-cl-4202.html>

Evropské hlavní město kultury, 2019. *Kreativní Evropa*[online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.kreativnievropa.cz/evropske-hlavni-mesto-kultury/>

Evropský rok kulturního dědictví 2018, [2017]. *Europa.eu*[online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: https://europa.eu/cultural-heritage/about_cs
Expozice městského muzea [online]. Bystřice pod Hostýnem [2019] [cit. 2019-05-10]. Ke stažení dostupné z: <http://www.bystriceph.cz/expozice-mestskeho-muzea/gs-1013>

Expozice napoleonských vojáků, 2015. Bystřice pod Hostýnem [online]. Bystřice pod Hostýnem [cit. 2019-05-10]. Dostupné z: <http://www.bystriceph.cz/expozice-napoleonskych-vojaku/gs-1014>

HÁJEK, Tomáš, 2005. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. Praha: Epocha, 2005, 200 s. ISBN 80-86328-71-6.

HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ, 2009. *Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka*. Praha: ASPI, 2009, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

Historie Zámku Bystřice pod Hostýnem, 2006, Bystřice pod Hostýnem. [propagační leták].

HORÁČEK, Martin. *Úvod do památkové péče*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 111 s. ISBN 978-80-244-4621-9.

HORÁK, Petr a Vratislav NEJEDLÝ. *Základní pojmy v péči o kulturní dědictví*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013, 50 s. ISBN 978-80-7395-716-2.

Kalendář akcí 2019, 2018. *Bystřice pod Hostýnem* [online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <http://bystriceph.cz/kalendar-akci-2019/d-6746/p1=2307>

KÁŇA, Pavel, *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 4., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 2014, 394 s. ISBN 978-80-7225-407-1.

KROB, Miroslav. *Památky UNESCO: UNESCO monuments = UNESCO Denkmäler*. Praha: Kvarta, 2007, 94 s. ISBN 978-80-86326-54-2.

KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav) 2009, 199 s. ISBN 978-80-87104-52-1.

LOCHMANNOVÁ, Alena, *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media, 2017, 116 s. ISBN 978-80-7402-295-1

Movité památky, [2019]. *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2019-05-11]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/movite-pamatky>

MRÁČKOVÁ, Helena, 2018. Svatý Hostýn patří mezi národní kulturní památky. Zlínský kraj [online]. Zlín [cit. 2019-05-10]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/svaty-hostyn-patri-mezi-narodni-kulturni-pamatky-aktuality-14628.html>

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2012, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2011*. Městské muzeum Bystřice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2013, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2012*. Městské muzeum Bystřice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2014, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2013*. Městské muzeum Bystrice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2015, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2014*. Městské muzeum Bystrice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2016, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2015*. Městské muzeum Bystrice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2017, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2016*. Městské muzeum Bystrice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2018, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2017*. Městské muzeum Bystrice pod Hostýnem. [interní dokument].

NEDĚLNÍKOVÁ EVA, 2019, *Zpráva o hospodaření a činnosti oddělení městského muzea za rok 2018*. Městské muzeum Bystrice pod Hostýnem. [interní dokument].

Nemovité památky, [2019]. *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2019-05-11]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/nemovite-pamatky>

Odbor cestovního ruchu a kultury, [2019]. *Bystrice pod Hostýnem* [online]. Bystrice pod Hostýnem [cit. 2019-05-10]. Dostupné z: <http://www.bystriceph.cz/odbor-cestovniho-ruchu-a-kultury/ds-1150>

Oddělení strategického plánování a projektového řízení, [2019]. *Bystrice pod Hostýnem* [online]. Bystrice pod Hostýnem [cit. 2019-05-10]. Dostupné z: <http://www.bystriceph.cz/oddeleni-strategickeho-planovani-a-projektoveho-rizeni/ds-1159>

Památkový fond, [2019]. *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/pamatkovy-fond>

Památkový katalog [online], 2019. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/>

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-80-7357-347-8.

PEK, Tomáš, *Financování provozu, údržba a obnova památek*. Praha: Oeconomica, 2007, 116 s. ISBN 978-80-245-1309-6.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

PETZET, Michael a Jukka JOKILEHTO. Péče o kulturní dědictví v Evropě: texty. 1.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013, 80 s. ISBN 978-80-7395-720-9.

Program Kreativní Evropa, [2013]. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/program-kreativni-evropa-548.html>

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

RIZZO, Ilde and Anna MIGNOSA. Handbook on the Economics of Cultural Heritage. 1st ed. Cheltenham: Edward Elgar, 2013, 640 p. ISBN 978-1-78254-748-8.

Státní kulturní politika na léta 2015-2020 s výhledem do roku 2025, 2014. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-69.html>

Strategie území správního obvodu ORP Bystřice pod Hostýnem v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu, 2013. Svaz měst a obcí České republiky [online]. Bystřice pod Hostýnem [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.smocr.cz/obcesobe-docs/Byst%C5%99ice%20pod%20Host%C3%BDnem/SD_Byst%C5%99ice%20pod%20Host%C3%BDnem.pdf

TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada. Právo pro každého (Grada), 2015, 279 s. ISBN 978-80-247-5464-2.

VARVAŘOVSKÝ, Pavel, *Památková péče*. 1. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR Praha. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv), 2012, 152 s. ISBN 978-80-7357-940-1.

Vítejte v Europeana Collections, 2019. *Europeana Collections*[online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.europeana.eu/portal/cs/about.html>

Vývoj a současné principy památkové péče, 2019. *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/pamatky-a-pamatkova-pece>

Výzva č. 39 Rozvoj infrastruktury komunitních center v SVL, [2016]. *IROP* [online]. [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <http://www.irop.mmr.cz/cs/Vyzvy/Seznam/Vyzva-c-39-Rozvoj-infrastruktury-komunitnich-cente>

Word Heritage List, ©2019. *UNESCO* [online]. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/list/>

Zámek Bystřice pod Hostýnem - sídlo rodiny Laudonů, *Kudy z nudy* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/zamek-bystrice-pod-hostynem---sidlo-rodiny-laudonu.aspx>

Zámek Bystřice pod Hostýnem, 2019, Bystřice pod Hostýnem. [leták z výstavy].

Zámek Bystřice pod Hostýnem: počet místností, 2019. Bystřice pod Hostýnem. [interní dokument].

Zámek: Bystřice pod Hostýnem, [2019]. Bystřice pod Hostýnem [online]. Bystřice pod Hostýnem [cit. 2019-05-10]. Dostupné z: <http://www.bystriceph.cz/zamek/ds-1046>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
NCND	Národní centrum nábytkového designu
NPÚ	Národní památkový ústav
ORP	Obec s rozšířenou působností
SO	Správní obvod
UNESCO	The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (překlad Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 – Území ORP Bystřice pod Hostýnem, (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice pod Hostýnem v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu, 2013).</i>	37
<i>Obr. 2. – Sakrální a funerální památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1.2019 (vlastní zpracování).</i>	39
<i>Obr. 3. – Panská sídla na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019 (vlastní zpracování).</i>	40
<i>Obr. 4. – Městská a lidová architektura na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019 (vlastní zpracování).</i>	41
<i>Obr. 5. – Ostatní památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019 (vlastní zpracování).</i>	42
<i>Obr. 6. – Členění areálu zámku (vlastní zpracování, Kudy z nudy, © 2019).</i>	45
<i>Obr. 7 – Místnosti realizace projektu (vlastní zpracování dle Zámek Bystřice pod Hostýnem: počet místností, 2019).</i>	66

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. – Členění sakrálních a funerálních památek na území města Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019]).</i>	39
<i>Tab. 2. – Členění památek charakteru panských sídel na území Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019]).</i>	40
<i>Tab. 3. – Členění památek městské a lidové architektury na území Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování, dle Památkový katalog, [2019]).</i>	41
<i>Tab. 4. – Členění ostatních nemovitých kulturních památek na území Bystřice pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019]).</i>	42
<i>Tab. 5. – Návštěvní doba zámku v Bystřici pod Hostýnem (vlastní zpracování dle Zámek Bystřice pod Hostýnem, 2019).</i>	46
<i>Tab. 6. – Vývoj cen vstupného u krátkodobých expozic v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	47
<i>Tab. 7. – Krátkodobé výstavy za rok 2015 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016).</i>	48
<i>Tab. 8. – Krátkodobé výstavy 2016 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2017).</i>	49
<i>Tab. 9. - Krátkodobé výstavy za rok 2017 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2018).</i>	50
<i>Tab. 10. – Krátkodobé výstavy za rok 2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2019).</i>	51
<i>Tab. 11. – Expozice Thonet návštěvnost (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2012-2015).</i>	52
<i>Tab. 12. – Expozice Thonet vývoj cen vstupného v Kč za období 2011-2014 (vlastní zpracování dle Eva Nedělníková, 2012-2015).</i>	52
<i>Tab. 13. – Expozice Historický ohýbaný nábytek vývoj cen vstupného za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	54
<i>Tab. 14. – Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	54
<i>Tab. 15. – Expozice Bystřická a rajnochovická keramika a kamenina 18. a 19. století vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	55

<i>Tab. 16. – Expozice napoleonských vojáků návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2018).</i>	55
<i>Tab. 17. – Expozice napoleonských vojáků vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	56
<i>Tab. 18. – Prohlídky zámku s průvodcem a nově Prohlídkový okruh návštěvnost v letech 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	57
<i>Tab. 19.- Prohlídky zámku s průvodcem nově a Prohlídkový okruh vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	57
<i>Tab. 20. – Cestování v čase s obyvateli zámku návštěvnost a vývoj cen vstupného v Kč za období 2015-2018 (vlastní zpracování dle Nedělníková Eva, 2016-2019).</i>	58
<i>Tab. 21. – Riziková analýza (vlastní zpracování, vlastní šetření)</i>	70

SEZNAM PŘÍLOH

- PŘÍLOHA P I Sakrální a funerální památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019
- PŘÍLOHA P II Panská sídla na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019
- PŘÍLOHA P III Městská a lidová architektura na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019
- PŘÍLOHA P IV Ostatní památky na území Bystřice pod Hostýnem k 1. 1. 2019

**PŘÍLOHA P I: SAKRÁRNÍ A FUNETÁRNÍ PAMÁTKY NA ÚZEMÍ
BYSTŘICE POD HOSTÝNEM K 1. 1. 2019**

Sakrální a funerální památky			
Název:	Lokalizace:	Sloh/období:	Fyzický stav:
<i>Boží muka</i>	Nacházejí se při silnici k Hostýnu.	Baroko. Drobný objekt zabudován 1680.	poměrně dobrý, se známky povětrnostních vlivů
<i>Boží muka</i>	Podhradní Lhota	Baroko. Část kaplice je z roku 1709 a podstavec z roku 1818.	poměrně dobrý
<i>Fara</i>	Rajnochovice, č. p. 12	Vrcholné baroko, 1. třetina 18. století.	poměrně dobrý
<i>kaple</i>	Slavkov pod Hostýnem	okolo roku 1800	poměrně dobrý
<i>Kaple svatého Cyrila a Metoděje</i>	Komárno	rok 1935	dobry
<i>Kaple Laudonů a soubor pomníků</i>	Nachází se na ulici Havlíčkova v Bystřici pod Hostýnem.	Historismus, rok 1894.	poměrně dobrý, místy mírné poškození. V roce 1976 byly osazena nová mříž a 1997 restaurování výmalby.
<i>Kaple Panny Marie</i>	Osíčko	Baroko, druhá polovina 18. století.	poměrně dobrý
<i>Kaple svatého Vavřince</i>	Bystřice pod Hostýnem, ulice Havlíčkova	rok 1760	poměrně dobrý
<i>Kostel svatě Anny</i>	Rajnochovice	rok 1716-1742	poměrně dobrý
<i>Kostel svatého Bartoloměje</i>	Bystřice pod Hostýnem, část Bílavsko	rok 1784	poměrně dobrý s nutností opravit základy věže, dále jsou místy poškozeny korunní římsy
<i>Kostel svatého Cyrila a Metoděje</i>	Vítovice u Bystřice pod Hostýnem	Novorománský, rok 1886-90.	dobry

Sakrální a funerální památky			
Název:	Lokalizace:	Sloh/období:	Fyzický stav:
<i>Kostel svatého Jiljí</i>	náměstí Bystřice pod Hostýnem	rok 1744	poměrně dobrý
<i>Kostel svatého Kříže</i>	Blazice	rok 1748	poměrně dobrý
<i>Kostel svatého Kříže</i>	Rusava	Pozdní baroko, rok 1779.	dobry
<i>Kostel svatého Václava</i>	Loukov u Bystřice pod Hostýnem, č. p. 197	Baroko, rok 1679	poměrně dobrý
<i>Krucifix</i>	Bystřice pod Hostýnem, ulice Hostýnská	Rokoko, rok 1838	poměrně dobrý
<i>Krucifix</i>	Bystřice pod Hostýnem, při silnici na Valašské Meziříčí	rok 1836	poměrně dobrý, v roce 2013 restaurován
<i>Krucifix</i>	Loukov u Bystřice pod Hostýnem	Baroko, rok 1845	poměrně dobrý, do budoucna vhodné očištění kamene
<i>Krucifix zvaný Zelený kříž</i>	Vitonice u Bystřice pod Hostýnem	rok 1793	V roce 1990 nejspíš proběhla jeho restaurace a byl přesunut z původního místa. Nyní je narušen povrch kamene, také je problém s čitelností reliéfu.
<i>Pomník obětem I. světové války a hroby (H. Schwaigra, F. Tábořského a F. Ondrůška)</i>	Bystřice pod Hostýnem, součást městského hřbitova	Hroby z let: 1912, 1940, 1932.	-
<i>Poutní areál Svatý Hostýn s křížovou cestou a kostelem Nanebevzetí Panny Marie</i>	Nachází se na hoře Hostýn, respektive na jejích vrcholu v obci Chvalčov.	Vznik poutního chrámu je spojován s léty 1721-1748.	-

Sakrální a funerální památky			
Název:	Lokalizace:	Sloh/období:	Fyzický stav:
<i>Socha svatého Floriána</i>	Bílavsko na návsi obce	Baroko, rok 1760	poměrně dobrý, památka trpí na základě jejího postavení u stromů, např. porostem mechu
<i>Socha svatého Jana Nepomuckého</i>	Rajnochovice	Pozdní baroko, kolem roku 1750.	V roce 2006 byl ve velmi špatném stavu, avšak v roce 2013 restaurováno.
<i>Socha svatého Vavřince</i>	Loukov u Bystřice pod Hostýnem	Pozdní baroko, rok 1760.	V roce 2006 proběhla výroba kopie sochy.
<i>Sousoší Piety</i>	Rajnochovice	Pozdní baroko. Vznik je spojen s koncem 18. století.	V roce 2006 byla v havarijním stavu.
<i>Tři pomníky</i>	Rusava	Po roce 1866.	dobrý

Zdroj: vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019].

**PŘÍLOHA P II – PANSKÁ SÍDLA NA ÚZEMÍ BYSTRICE POD
HOSTÝNEM K 1. 1. 2019**

Panská sídla:			
Název:	Lokalizace (obec):	Sloh/období:	Fyzický stav:
<i>Hradisko Hostýn</i>	Chvalčov	doba bronzová (Keltské hradisko)	-
<i>Hradiště</i>	Bílavsko	Zbytky středověkého hradu, první zmínky v roce 1275.	-
<i>Zámek</i>	Bystřice pod Hostýnem, Pod Platany č. p. 2	Baroko, více v části práce o zámku.	dobry
<i>Zřícenina hradu Křídlo</i>	Brusné	Postaven před rokem 1365.	V roce 2015 proběhlo konzervování zdiva, jinak je stav dobrý.
<i>Zřícenina hradu Obřany</i>	Chvalčov	Zřícenina gotického hradu.	V roce 2015 byl konstatován havarijný stav.
<i>Zřícenina hradu Šaumberk</i>	Rajnochovice	Založen v 2. polovině 13. století.	V roce 2015 bylo konstatováno poškození velkého rozsahu.
<i>Zřícenina hradu Zubříč</i>	Podhradí Lhota.	Založen 1272, ale v roce 1451 zbořen.	V roce 2015 bylo ohroženo zdivo s nutností konzervovat.

Zdroj: vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019].

**PŘÍLOHA P III – MĚSTSKÁ A LIDOVÁ ARCHITEKTURA NA
ÚZEMÍ BYSTRICE POD HOSTÝNEM K 1. 1. 2019**

Městská a lidová architektura:				
Druh:	Název:	Lokalizace:	Sloh:	Fyzický stav:
lidová	<i>Kašparova vila</i>	Rusava, č. p. 190	rok 1932	poměrně dobrý
měst- ská	<i>Měšťanský dům</i>	Bystřice pod Hos- týnem, ulice Mezi- říčská č. p. 176	Baroko, kolem roku 1800.	poměrně dobrý
měst- ská	<i>Soubor domů</i>	Bystřice pod Hos- týnem, ulice Pře- rovská č. p. 1030	rok 1949	-
lidová	<i>Venkovská usedlost</i>	Rusava, č. p. 113	18. století	poměrně dobrý
lidová	<i>Venkovská usedlost</i>	Rusava, č. p. 347	druhá po- lovina 18. století	poměrně dobrý
lidová	<i>Venkovská usedlost</i>	Rusava, č. p. 52	počátek 19. století	V roce 2007 byla přední část nahrazena kopií, původní je dostavba zadní část a stodola.
lidová	<i>Venkovský dům</i>	Rusava, č. p. 31	počátek 20. století	poměrně dobrý
lidová	<i>Venkovský dům</i>	Rusava, č. p. 42	18. století	poměrně dobrý
lidová	<i>Venkovský dům</i>	Bystřice pod Hos- týnem, ulice Suši- lova č. p. 25.	19. stol	poměrně dobrý

Zdroj: vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019].

**PŘÍLOHA P. IV – OSTATNÍ PAMÁTKY NA ÚZEMÍ BYSTŘICE POD
HOSTÝNEM K 1. 1. 2019**

Ostatní památky:				
Druh:	Název:	Lokalizace:	Sloh/období:	Fyzický stav:
Budova kulturní infrastruktury	<i>Sokolovna</i>	Bystřice pod Hostýnem, ulice Soudní č.p. 207	Funkcionalismus, rok 1922.	V roce 2000 byly provedena oprava havarijního stavu střechy, avšak pořád vyžaduje rekonstrukci.
Ostatní drobné památky	<i>Busta Františka Táborského</i>	Bystřice pod Hostýnem (náměstí)	Socialistický realismus, rok 1958.	poměrně dobrý

Zdroj: vlastní zpracování dle Památkový katalog, [2019].